

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (2168) 1991 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 10

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416)275-4672

SVEIKA, NEPRIKLAUSOMA LIETUVA!

Užkaltos durys

Gyvenime ne viskas klojasi taip, kaip žmogus planuoja, ko laukia, tikisi, ko nori ar nenori. Atsitinka tokių staigmenų, kurios net stebuklais vadinamos. Po jų žmogui belieka aiškintis, analizuoti įvykius, bandyti nustatyti padarinių priežastis, kurios kaip pamokos gali būti naudingos ateičiai.

KAD SOVIETŲ SAJUNGA, prieš šešerius metus pradėjusi bristi iš dusinančio santvarkos troškulo, laisvėjimo procese ėmė žengti prie sistemos subyrėjimo – tuo daug kas tikėjo ir šitoje permainoje matė išsivadavimą bei imperijos pabaigą. Bet kad per keletą dienų subyrėtų valdančioji ir visagali komunistų partija, kad staiga iš pareigų pasitraukęs jos gen. sekretorius ir kartu valstybės prezidentas Gorbačiovas įsuktų sustabdyti veiklą partijos, kurios nariu dar jis pats pasiliko, – šitokios radiklios ir stačiai "kirvių kirstos" revoliucijos nelaukė nei žymiausi sovietologai, nei didžiausi optimistai. Užkaltos partijos būstinių durys, dokumentų kratos, KGB išstūmimas iš politinio gyvenimo ir konkretus posūkis demokratizmo link – tai trenksmas, dar ir dabar tebeaidintis pasaulyje. Nuostaba, kone visa kita užgožusi. Kai kas tam ieško tinkamo vardo. Tuo tarpu tai ne taip svarbu. Vienas dalykas yra aiškus, kad virš visų žmogaus pastangų, planų ir vilčių kai kada labai regimai sušvinta nevisuomet teisingai įvertinama Visagalybė. Įvykusio trenksmo stebėtojai ir svarstytojai šandien aiškiai regi komunistinių ideologų per 74 metus pustą ir jau susprogusį burbulą, ir tai dar tuo metu, kai pati valstybė egzistuoja ir nėra pralaimėjusi jokio karo, neskaitant to "šaltojo". Naciai žlugo po to, kai buvo nugalyta jų valstybė, komunistai – savo pačių sukurtoje valstybėje. Tiesa, šiapus užkaltų durų liko dar nemaži būriai pasimetusių komunistų, kurie geriausiai atvejo tegalės rikiuotis tarp kitų politinių partijų naujoje sistemoje.

LIETUVĄ šitas trenksmas masišku nepriklausomybės pripažinimu formaliai atskyrė nuo Sovietų Sąjungos. Mūsų tėvynė tapo vėl nepriklausoma ir laisva, grįžusi į Europos valstybių šeimą po 51-rių karinės okupacijos ir komunistinio teroro metų. Tai džiaugsmas, kurio laukė kiekvienas taurus lietuvis – viešai ir slapta. Tai troškimų ir vilčių išsipildymas, teisingumo pergalė, išeivijai atverianti jau nebe aplinkinius, bet tiesioginius kelius į gimtąją kraštą. Nėra abejonės, kad tais keliais išeivijos ryšiai su kraštu dar labiau pagyves. Ką jais nešime ir ką iš tenai parsivešime, kaip vieni kitiems būsime naudingi ir reikalingi – tai klausimas, gana greitai pareikalausiantis tinkamų sprendimų. Šandien dar nėra lengva gerai įsivaizduoti, kas pirmiausia turėtų būti daroma, nuo ko pradėti, kaip tiksliau orientuotis, kad nereiktų du kartus to paties darbo dirbti, kad naujasis žvilgsnis į laisvą Lietuvą ir persiorganizavimas būtų naudingas išeivijos inaišas. Kyla taipgi klausimas, kokia tvarka ir kokių svarių prisidės išeivijoje dar tebeegzistuojančios Lietuvos laisvinimo institucijos, pabaigusios savo tiesioginį užsiangazavimą. Visuomenei pradedama rūpėti ir teltų kapitalų "atšildymas". Kaip ir kada visa tai bus daroma? Nepriklausomai Lietuvai žengiant pirmuosius žingsnius, persiorganizuoti, prisitaikyti turėtume su nemažesniu entuziazmu, kokį rodėme savo šakotą išeivijos veiklą pradėję "vardan tos Lietuvos". Nepriklausoma Lietuva – jau tikrovė. Su tautos kamienu verčiame drauge naująją istorijos lapą, garbingai išsilaike ir išlikę šiapus užkaltų durų. Č.S.

WILSONAS SU BALTIEČIAIS

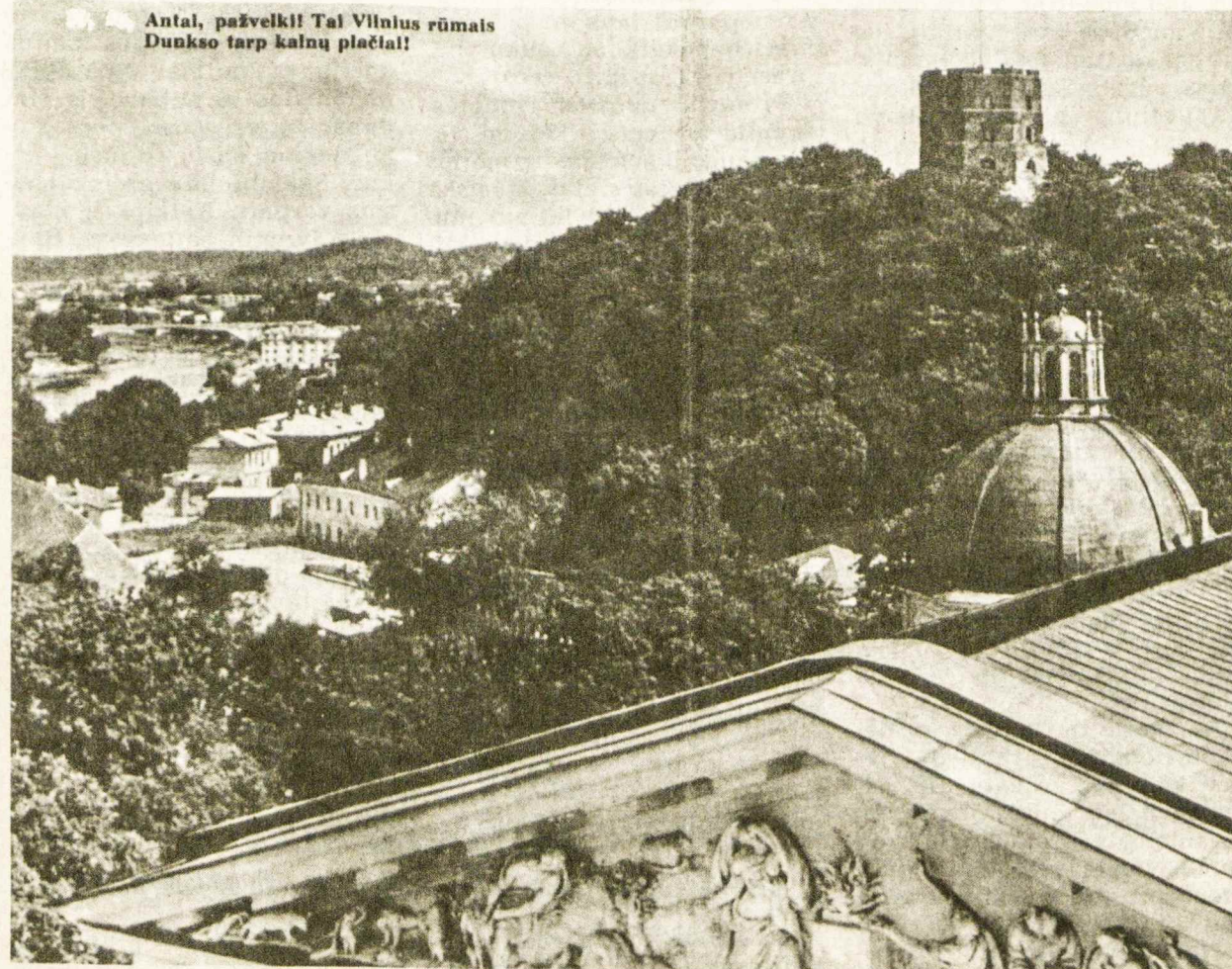
Atšvęsti atgautą laisvę pasirinkta rugsėjo 8 dieną simboliškai papildė Tautos šventės ir Šv. Mergelės Marijos gimimo prisiminimai rytmečio pamaldose. Kanados baltiečių federacija Harbour Castle Westin viešbučio Metropolitan pokylių salėje surengė iškilmingą Laisvės vakarienę 7.30 v.v. Vabalandą prieš ją gausūs svečiai rinkosi į atskirą patalpą kokteiliams. Susirinkusieji sveikino vienas kitą laisvės atgavimo proga, komentavo spaudos pranešimus, spėjojo ateitį, mezgė planus. Užsėdę dingo pianisto akordai, nedaug kuo beprisidėję prie šventiškos nuotaikos.

Vakarienes vadovui pasveikinus susėdusius prie puosnių stalų svečius, suskambėjus Kanados, Lietuvos, Estijos ir Latvijos himnams, pradėta tostu už karalinių ir estų vyskupo sukalbėta invokacija. Patarnavimas prie stalų buvo greitas ir gerai organizuotas. Per pilną pusvalandį visi jau buvo pavakarienia-

vę. Trumpos pertraukos metu pianistas Armas Maiste paskambino pora klasikinių gabaliuku.

Sekė kalbų dalis. Ontario premjeras Bob Rae pasveikino susirinkusius, prisimindamas viešnagę Lietuvoje ir išreikšdamas viltį apie šviesią nepriklausomą Baltijos kraštų ateitį. Tarptautinės prekybos ministerij Michael Wilson'ą ilgą goku žodžių pristatė jį į Lietuvą lydėjęs KLB valdybos vicepirm. Algis Pacevičius, išskeldamas ministerio draugiškumą lietuviams jau nuo senesnių laikų, suminėdamas kai kuriuos jo planus ir padėkodamas už didelę moralinę ir medžiaginę paramą atstautantiems Baltijos kraštams.

Gerb. ministeris M. Wilson'as buvo sutiktas visiems su stojus ir nuoširdžiai bei ilgai plojant. Jis savo kalboje pasi-džiaugė Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės realybe ir skaidrėmis iliustruodamas papasakojo apie savo kelionę po Baltijos kraštus, apie pasirašytas sutartis, su-

Lietuvos sostinė VILNIUS su pagrindiniais savo simboliais – Gedimino kalnu bei pilimi ir istorine katedra. Vilniuje buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė 1918 metų vasario 16 dieną ir po penkių dešimtmečių atstatyta 1991 metų kovo 11 dieną taip pat Vilniuje

PAGALIAU IR KREMLIUS TARĖ:

Baltijos valstybės nepriklausomos

Naujoji sovietinė vyriausybė – Valstybės taryba, kaip praneša CP spaudos agentūra, rugsėjo 6 d. priėmė vienbalsiai rezoliuciją pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybę. Rugsėjo 5 d. Sov. Sąjungos kongreso deputatai nubalsavo sudaryti Valstybės tarybą iš respublikų vadovų, kuriems vadovautų M. Gorbačiovas. Ši taryba pirmame savo posėdyje ir nutarė pripažinti baltiečių nepriklausomybę.

Sovietų užsienio reikalų ministeris B. Pankinas pažymėjo spaudai, kad Sov. Sąjunga jungiasi prie kitų valstybių, užmegždama diplomatinį ryšius su Baltijos valstybėmis. Jis taipogi priminė, kad Sov. Sąjunga nori pradėti ankstyvas derybas dėl sovietų kariuomenės išvedimo iš šių kraštų ir dėl atlyginimo už sovietinę nuosavybę, užimtą naujų valstybių.

Lietuvos prezidentas V. Landsbergis, sveikindamas Kremliaus mostą, pažymėjo: "Pats faktas, kad tokia deklaracija buvo paskelbta dabartinės Sov. Sąjungos vadovybės yra labai džiugus ir pozityvus

tiktus žmones, lankytas vietas. Ragino visiems prisidėti prie tų kraštų ekonominio atstatymo, nurodė būdus, kaip Kanados baltiečiai tai galėtų padaryti.

Uždaromajame iškilmės žodyje gerb. ministeris M. Wilson'as pavadintas baltiečiams nusipelnusiu didvyriu. Prisiminimui jam buvo įteiktos simbolinės dovanėlės.

Vakarienėje dalyvavo visa eilė Kanados valdžios pareigūnų kaip P. Browes, E. Ziemas, miesto tarybos nariai T. O'Donohue, Ch. Krowin-Kuczynski ir kt.

Tą šventinį suėjimą, kuriame dalyvavo virš 800 žmonių, gražiai paminėjo didžioji Toronto spauda. "The Toronto Sun" aprašymą baigia M. Wilson'o pažadu: "Mano durys bus visuomet (jums) atidarytos". S.

veiksmas visais atžvilgiais netik Lietuvai, Latvijai ir Estijai, bet taip pat Sov. Sąjungai ir visai tarptautinei bendruomenei".

Šiaip Vilniuje nebuvo jokio didesnio pergyvenimo. Parlamento rūmai, iš kurių kalbėjo V. Landsbergis, dar buvo apstatyti barikadomis. Jau ir prieš sovietinį paskelbimą lietuviai jautėsi esą nepriklausomi. To buvo laukta. Žmonėms rūpi derybos ir kariuomenės išvedimas.

Su V. Landsbergių parlamento rūmuose, kai atėjo žinia iš Maskvos, buvo JAV Valstybės sekretoriaus pavaduotojo pagalbininkas C. Kamman. Jis pareiškė, kad tikisi, jog JAV kongresas greitai suteiks Baltijos valstybėms labiausiai prieinamą sąlygų prekybos statusą.

Latvijos ministeris pirmininkas I. Godmanis kalbėjo: "Ši diena yra istorinė. Mūsų 50 metų kova pasibaigė. Mes jaučiamės, kad esame nepriklausoma valstybė". Estijos ministeris pirmininkas E. Savissar per radiją paskelbė savo žmonėms: "M. Gorbačiovas pasveikino mane ir visą Estijos valstybę, linkėdamas mums pasisekimo ir laimės".

Tikisi greito priėmimo į Jungtines Tautas

Reuterio agentūra praneša, kad Prancūzijos ir Anglijos ambasadoriai Jungtinėse Tautose formaliai įteikė Baltijos valstybių laiškus generaliniam sekretoriui, kad jos būtų priimtos į šią tarptautinę organizaciją. Laiškuose prašoma greitai veikti, kad Baltijos valstybės galėtų dalyvauti Jungtinių Tautų generalinėje sesijoje, įvyksiančioje rugsėjo 17 d. Prancūzijos ir Britanijos diplomatai nenumato kliūčių dėl Baltijos šalių priėmimo į Jungtinių Tautų organizaciją, juo labiau, kad ir Sov. Sąjunga pripažino Baltijos valstybių nepriklausomybę. JAV administracija su dide-

liu nuoširdumu remia baltiečių įsijungimą į Jungtines Tautas. Ji remia rezoliuciją, kad būtų sutrumpintas laukimo laikas nuo 35 iki 7-nių dienų.

Ziniomis iš Maskvos, Sovietų vyriausybė nesipriešins Baltijos kraštų priėmimui.

Padėkos diena

Rugsėjo 8 d., kaip praneša Reuterio agentūra, lietuviai savo šventovėse šventė Padėkos dieną. Daugiausia žmonių susirinko Marijos šventovėje Šiluvoje. Tai buvo didžiausia šventė Lietuvoje po nepriklausomybės pripažinimo. Į ją atvyko ir prezidentas Vytautas Landsbergis. Jis didžiulei miniai kalbėjo: "Ačiū Dievi, kuris saugojo Lietuvą, kai ji kentėjo ir buvo nelaiminga. Ačiū tiems, kurie gynė Lietuvos nepriklausomybę".

Popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimą perskaitė Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius. Danijos užsienio reikalų ministeris H. Elleman-Jensen sakė: "Lietuva ir Danija yra mažos valstybės. Dirbkime kartu, kad būtų geresnės pasaulis, humaniškesnis pasaulis, laisvas pasaulis".

Rugsėjo 8-įs Lietuvoj bus švenčiama kaip Padėkos diena.

Paneigė kaltinimus

Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis, Reuterio agentūros pareiškimu, rugsėjo 6 d. piktai paneigė "New York Times" korespondento pranešimą, kad Lietuva išteisinai nacių karo nusikaltėlius. V. Landsbergis pasiuntė laišką Pasaulio žydų kongreso pirm. E. Brofman'ui, paneigdamas korespondento išvedžiojimus, kad Lietuva, nepatirdinama bylų, išduoda reabilitacijos pažymėjimus ir tiems asmenims, kurie dalyvavo žydų tautžudystėje. Laikraščio straipsnį paneigė ir Lietuvos žydų grupės.

V. Landsbergis pažymėjo, kad jo kraštas daug kartų skel-

Pasakoja Vilniaus meras

Tarptautinėje miestų burmistrų-merų konferencijoje dalyvavo ir Vilniaus meras prof. Arūnas Štaras, ta proga aplankęs ir "Tėviškės žiburius"

Toronte įvyko 1991 m. rugpjūčio 26-28 d.d. tarptautinė miestų burmistrų (merų) konferencija, kurioje dalyvavo apie 100 burmistrų iš viso pasaulio. Jų gretose buvo ir du atstovai iš Lietuvos – Vilniaus burmistras prof. Arūnas Štaras ir miesto tarybos narys (deputatas) Kęstutis Baušys. Jie buvo pakviesti torontiškių konferencijos rengėjų, su kuriais pirmą pažintį užmezgė Lietuvos premjeras Gediminas Vagnorius, lankydamasis Toronte ir susipažinęs su Toronto burmistru Art Eggleton'u. Prie iškviatimo bei sąlygų sudarymo daug prisidėjo Toronto miesto valdybos narys Tony O'Donohue, šią vasarą su žmona Aldona lankęsis Lietuvoje.

Iš pokalbių Anapilyje su Vilniaus burmistru A. Štaru, Vilniaus un-to profesoriumi-matematiku, paaiškėjo, kad minėtoje konferencijoje abu atstovai laimėjo daug dėmesio Lietuvai, susilaukė net konkrečių pagalbos pažadų, gavo daug informaciją apie modernų miesto tvarkymą. Gautas žinias galės panaudoti Lietuvoje.

Pasak prof. A. Štaro, Vilnių ir kitus Lietuvos miestus slepia sovietinė sistema, kuri dar tebeveikia. Perėjimas į laisvos ekonomijos sistemą per nuosavybių privatizimą yra gana sunkus. Trūksta butų. Tė, kurie laukė eilės ilgus metus ir dabar negalės gauti butų prieš privatizacijos įgyvendinimą, turės gerokai pavargti, nes reikės pirkti butus savo uždirbtomis lėšomis.

Tautinės Vilniaus mažumos miesto gyvenime reiškiasi nevienodai. Vieni jau yra apsi-sprendę už Lietuvą, kiti dar svarsto ir rūpinasi tiktais savo ekonominiams reikalsais, tretį yra priešingi Lietuvos nepriklausomybei ir kovingai priešinasi, ypač rusakalbiai, kurstomi kai kurių Maskvos centrų. Prie jų dedasi dalis lenkų, politiškai nusiteikusių. Politiniai siekiai ir sudaro problemą. Su tomis mažumomis, kurios nori puoselėti kultūrinę savo veiklą, problemų nėra – joms sudaromos atitinkamos sąlygos. Problemos kyla su reikalaujančiais politinių privilegijų, autonomijos. Pvz. lenkai reikalauja sau atskiro universiteto. Reikalas dar nėra galutinai išspręstas.

Vilniaus krašto lenkai esą nevienodai nusiteikę Lietuvos atžvilgiu. Vieni jai yra palankūs, sukalbami, siekia tikslai kultūrinių tikslų, o kiti aršiai politikuoja, ieško atramos už-

sienvyje ir Lietuva nėra palankūs. Rugsėjo mėnesį laukiamas Vilniuje Lenkijos užsienio reikalų ministeris. Tikimasi daug ką sureguliuoti.

Paklaustas apie galimybę tiesioginių skrydžių į Vilnių iš Š. Amerikos, A. Štaras paaiškino, kad tuo klausimu iki šiol mažai kas buvo daroma, nes viskas priklausė nuo Maskvos. Dabar jau pradedama ta linkme sparčiau veikti. Kliūtį sudaro nepritaikytas didžiųjų lėktuvų skrydžiams Vilniaus oraustis – per trumpas nusileidimo takas, arti miesto (triukšmas!), nėra tinkamų įrangų bei pastatų. Tam reikia didelio kapitalo. Galbūt atsiranda kuri stambi užsienio bendrovė, pajėgi atlikti tokius darbus. Kol kas planuojama nukreipti skrydžius iš Š. Amerikos į Lietuvą per Kopenhagą, o iš ten keleiviai būtų skraidinami Lietuvos lėktuvais į Vilnių.

Tikimasi išplėsti turizmą. Deja, trūksta viešbučių. Užsienio firmos žada ateiti į pagalbą – statydinti naujus viešbučius, nes nėra pakankamai vietinio kapitalo.

Bus sunkumų ir su patalpomis ambasadoms, kai iš karto pakilo gausių jų poreikavimas. Pradžioje jos turės pasitenkinti nuomojamomis patalpomis, nes nedaug teturės tarnautų, o vėliau pasistatys savo namus. Dalis patalpų ambasadoms jau buvo numatyta anksčiau.

Baigdamas pokalbį, Vilniaus miesto burmistras pasi-džiaugė išeivijos lietuviškumu, kuris neišblėso per pastaruosius 50 metų. Ypač lietuviški esą Kanadoje įsikūrę tautiečiai – lietuviškesni už kai kuriuos tautiečius Lietuvoje. Iš jų tikimasi stiprios pagalbos Lietuvai. Toji pagalba turėtų būti ne vien dolerinė. Lietuvai dabar ypač reikia profesinės pagalbos. Įvairūs profesionalai turėtų atvažiuoti į Lietuvą padirbėti savo srityje keletą mėnesių ar metų ir grįžti Kanadon ar Amerikon tęsti savo profesinio darbo. Taip pat laukiami verslininkai, pasiryžę steigti savo verslus Lietuvoje drauge su vietiniais gyventojais.

Padėkojau profesorii už pokalbį ir palinkėjau laiminges keliones į Vilnių, apie kurį dabartiniai išeiviai nepriklausomoje Lietuvoje ilgai dainavo "Mes be Vilniaus nemurimsim..."

Abu svečiai išskrido iš Kanados 1991 m. rugsėjo 1 d. Išskrido palikę malonius vilnietiškus pėdsakus bei sustiprintus ryšius su Tėvyne. Pr. G.

Šiame numeryje:

Užkaltos durys

Troškimų, vilčių išsipildymas ir teisingumo pergalė

Baltijos valstybės nepriklausomos

Pagaliau ir Kremlius pripažino baltiečių nepriklausomybę

Pasakoja Vilniaus meras

Iš pokalbio su prof. Arūnu Štaru

Kolegija ir vėl lietuviška

Romon iš Lietuvos atvyko studijuoti klierikų ir kunigų

Vienybės mums reikia kaip oro!

Stiprus politinis susiskaldymas Lietuvoje

"Kaip grįžtančius namo paukščius..."

"Volungės" choro viešnagė Lietuvoje

Vilniaus šventovės dabar

Po ilgo niokiojimo grąžintos šventovės tikintiesiems

Kai Putinas rašė romaną "Altorių šešėly"

Atsiminimų nuotrupos apie autorių ir jo aplinką

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336. Second class mail reg. nr. 00509 LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai" REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$30, pusmetinė – \$16, mėnė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoj – JAV dol.), oro paštu – \$100. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$30.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Kolegija ir vėl lietuviška

Atvyko studijoms iš Lietuvos būrys klierikų ir kunigų

KUN. VIRGINIJUS VEILENTAS

Katalikui lietuviui kunigas visada buvo autoritetas. Nesugebėjo kunigo autoriteto sugriauti nei buldozerinio ateizmo epocha, kai grubiai buvo tyčiojamosi iš švenčiausių dalykų, nei masinės informacijos priemonių kampanija prieš dvasiškią vadinamais stag-nacijos metais. Nuoėjo velti visos komunistinės valdžios pastangos atitolinti, atskirti kunigų nuo tikinčios liaudies. Prisimena kunigo Alfonso Svarinsko žodžiai, pasakyti dar anais sunkiais laikais: "Bedieviai nepajėgūs sukompromituoti kunigo, nebent jis pats susikompromituotų".

Nauji reikalavimai

Ačiū Dievui, laikai keitėsi ir šiandien galima drąsiai teigti, kad visuomenė Lietuvoje atsigrėžė į religiją. Kunigas dar labiau reikalingas žmonėms, jo darbo apimtis išaugo kelis kartus. Ir ne kiekvienam pagal pečius, neturint specialaus išsilavinimo, inteligencijos, katekizavimo našta, vieši disputai ar didelės apimtys administracinis darbas. Iš kitos pusės ant beveik vienos rankos pirštų Lietuvoje gali suskaičiuoti kunigus, po studijų seminarijoje gilinusių savo žinias kurioje nors srityje bei kokioje nors mokslo įstaigoje. Paskutiniu metu hierarchija, suprasdama susidariusią būklę, ieško būdų ir galimybių, kaip pasiūsti studijuoti ir užsienį kuo daugiau kunigų, klierikų ir pasauliečių, kad jie galėtų tinkamai darbuotis nepriklausomoje Lietuvoje, naujomis po 50 metų gyvavimo sąlygomis. Vytauto Didžiojo universiteto teologijos-filosofijos fakultetas aiškiai dar nepajėgus užpildyti visų spragų.

Ir štai prie kelių jau buvusių studentų Romoje Popiežiškoje Šv. Kazimiero kolegijoje prisijungė dar septyniolika naujai atvykusių kunigų ir klierikų.

Apsidžiaugę rektorius

Prel. Algimantas Bartkus, Šv. Kazimiero kolegijos rek-

torius, birželio pradžioje lankėsi Lietuvoje, su Lietuvos kardinolu ir vyskupais aptarė paskutinius reikalus dėl kunigų ir klierikų studijų Romoje. Pokalbyje su "Katalikų pasaulio" žurnalo prelatas pažymėjo, kad visa kolegijos vadovybė nuoširdžiai apsidžiaugę turėsianti tiek daug studentų. Tai be jokios abejonės istorinis įvykis tiek katalikųbei Lietuvoje, tiek visai mūsų tautai.

Besidžiaugiant iškilo ir susirūpinimas — per 50 metų Lietuvos jaunimą stipriai palietė komunizmo diegto idėjos, bet mes, pasitikėdami Dievo malone ir visais mūsų bendradarbiais, tikime, kad visos mums iškilsiančios kliūtys bus nugalėtos. Mums rūpi ne tik dvasinis — pagrindinis, bet ir žmogiškasis jaunuolio ir kunigo parengimas pastoraciniam darbui.

Šv. Tėvo žodis

Pirmosios dienos Amžinajame Mieste naujiesiems studentams dar kupinos nepakartojamų įspūdžių, bet visi vieni balsiai tvirtina, kad giliausias įspūdis — susitikimas su Šv. Tėvu Jonu-Pauliumi II rugpjūčio 28 d. bendrojoje audiencijoje. Ne tik todėl, kad Popiežius atskirai su visais studentais ir rektoriumi nusi-fotografavo, bet ir kad prabilo lietuviškai:

"Sveikinu atvykusius į Romą studijuoti lietuvius klierikus ir kunigus. Atsiliepdami į Kristaus kvietimą Jį sekti, atvykote į Amžinąjį Miestą. Esate krikščionybės centre. Melsitės prie Šv. Petro kapo. Gyvensite šalia Kristaus Įpėdinio. Semkitės kuo daugiau per šimtmėčius čia sukaupto dvasinio ir kultūrinio krikščioniško lobio. Tuo turtu dalinkitės su Lietuva, man taip brangia tauta. Visa K. Bendrija yra įdėjusi į jus daug vilčių. Būkite ištikimi ir naudingi Katalikų Bendrijai ir savo tautai".

Gairės naujai prasidedančiam gyvenimui duotos. Naujųjų studentų laukia pirmiausia italų kalbos intensyvūs kursas, po to — universitetų auditorijos.

P. KATILIUS (dešinėje) Vilniuje dėkoja dr. M. ULECKIENEI už Kanados lietuvių dovanas sužeistiesiems Lietuvos parlamento ir televizijos bokšto gynėjams

AJA VINCUI ZADURSKIUI

mirus,

jo sūnų, mūsų choristą VINČĄ, bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto vyrų choras "Aras"

LIETUVA VEIDRODYJE

Vienybės mums reikia kaip oro!

H. PAULASKAS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Masinė informacija

Dar blogiau su masine informacija. Lietuvos TV, neturėdama normalių darbo sąlygų, yra labai neprofesionali. Dauguma reporterių neišvaizdūs, nemikrofoniški, girgždančiais balsais, daro daug lietuvių kalbos klaidų. Su mėgėjiškom video kamerom nufilmuoti vaizdai neryškūs, blogai sumontuoti. Pataikaujant kraštutiniais dešinėsiems, be jokio reikalo buvo užsipultas rašytojas Justinas Marcinkevičius, apkaltinus jį rašius KGB užsakymu. Net savitraštyje "Literatūra ir menas" Navakas J. Marcinkevičiaus kūrybą pavadina "tautiniu kiču"! O LLL priejo iki tokio absurdo, kad apkaltino TV vadovus A. Kaušpėdą ir S. Valiulį, jog šie... pataikauja komunistams, surengė prie TV piketą! S. Valiulis pagrasino bado streiku. Jeigu nebūčiau po sausio 13 d. kartu su A. Kaušpėdu ir kitais budėjęs Kaune, kai kas naktį laukėm galimo kariškių puolimo, nebūtume su pavojaus tekstu snaudę iki paryčių studijoje ar ant rašomojo stalo, gal ir kiltų kokios neramios mintys. Bet su žmonėm praleidus pavojaus valandą įgauni kitokią pasitikėjimą, kurio nereikia dengti skambiais žodžiais. Šlieriškas klastos ir meilės, pasitikėjimo klausimas dabar tolygus tautos egzistencijai. Bet išpuolių prieš savuosius gau-sėja, jie tokie absurdiški, padiktuoti sovietinio mąstymo, kad beprasmiška net į juos atsisrašinėti.

Spaudoje daug pikty ir neprofesionalių žurnalistų riejasi kaip šuo su kate. Jie visi vykdo baisy tautos skaldymą, prisidengdami nuomonių skirtumu. Numeris iš numerio pila vieni ant kitų šiukšles, paskalas. Negi neužtenka atviro žmogaus pareiškimo, kasdieninė veikla ir darbu išreikštos pasaulėžiūros, kad jis nepriklausomas Lietuvos pilietis? Negi vėl atgis partijų partijų charakteristikos, rekomendacijos ir demagogiški skundai?

Klaidos ir klydusieji

Kaip pasverti ir įvertinti žmonių įsitikinimų, pasaulėžiūros, jų kintamumo problemas? Ar leidžiama žmogui suklysti? Sutikite, kad čia nėra nekintamų dalykų. Aplinkybės, žmogaus patirtis dažnai įneša pačias didžiausias korektyvas į mąstymą, pažiūrą. Šv. Petras baimės akivaizdoje tris kartus išsiginė Kristaus. Žiauriai apsiriko Lietuvos vyriausybė 1940 m. suimdama savo ministerį K. Skučą ir departamentą direktorių A. Povilaitį. Ką pergyveno V. Krėvė-Mickevičius, įėjęs į vadinamą "liaudies vyriausybę"? Kaip nusiplauti tą dėmę, kad kai kurie lietuviai dalyvavo žydų šaudyme? Kaip pateisinti Lietuvos partizanų A. Starų, A. Pajarską, Vytautą ir Juozą Lapienius, kai jie 1949 m. balandžio 30 d. į Šimonių kultūros namų salikę, kur šoko jaunimas, įmetė priestankinę miną ir nužudė 16 žmonių, 13 sužalojo? Ten žuvo ir mano geras mokslo draugas Vytautas Matuzas (jų šeimai grėsė Sibiras). Aš gerai žinau šį faktą. O kiek sribai provokavo ir žudė partizanų vardu? 1946 m. rugpjūtyje Lenkminiškių kaime (Kupiškio apskr.) jie gyvus sudegino Kazimierą Rasiulį ir jo artimuosius. Tokie jie buvo, tokie ir liko.

Nėra Lietuvoje šeimos ar giminės, kurios nariai nebūtų raudonųjų tremti ar teisti, žuve. Per 50 metų įvairių aplinkybių verčiami kiekvienojo giminės atsirado savi partijos nariai. Realybė — jos nepagražinsi, nepakeiši. Tai ar vėl šauksimės keršto, vėl sversim kančią? Kam tada skaitome ir klausomės Evangelijos apie paklydusį avinėlį, paklydusį sūnų palaidūną? Ar reikia mūsų mažoje tautoje didinti vidinių priešų skaičių, skatinti partinį susiskaldymą? Juo dažniau mes savuosius kalsime prie kryžių, juo daugiau bus patenkinti mūsų nedraugai. Sakoma, savam krašte pranašu nebūsi. Matyt, neat-

sitiktinai DLK Vytautas Trakų pilies sargybiniais atsi-vežė karaimus. Kai 1940 m. sovietai suėmė mano tėvą, Panevėžio kalėjime rusai tardytojai mano motinai pasakė: "Jeigu lietuvis skundžia lietuvi, mes, iš kitur atvažiavę, turim juk patikrinti".

Savi nedraugai pikčiausi. Proto netekęs savas šuo kanda skaudžiausiai. Deja, tarp daugybės puikių būdo savybių, lietuviams tolerancijos trūkko ir trūksta. Neatsitiktinai ir V. Kudirka (beje, iki "Aušros" save laikęs lenku) į mūsų himną, lyg kartinį akmenį, įrašė "...vienybė tezydi!"

Kai neapykanta žydi

Kaip prisišaukti, kaip prisišaukti VIENYBĘ, mūsų laisvos ateities, sveikos visuomenės, gerų žmonių angelą sargą? Ar nepareikalaus mūsų įtarmų nepakeliamų aukų beprasmybės laužui?

Protėvių tamsios trobelės, žmonių tyrumas, tikėjimo tiesos saugojimo šviesias ir meilės nepraradusias sielas. Mūsų civilizacijos ir sovietinio jungo iškankinta erdvė dar sklidina tamsumo, pavydo, daiktų kulto, azijatiško keršto ir neapykantos. Tai blogi patarėjai.

Girdėjau, "Tėv. žiburiose" viena moteris rašė, kad manimi netiki. Lietuvoje suklaidinti keli politkaliniai net "sąjungos" vardu man išreiškė "nepasitikėjimą". Nė vienas asmeniškai su manim nekalbėjo, nepaklausė, nesiaiškinio. Jei jiems tai saldziau — tegu. Kai mano motiną 1947 m. sovietai atleido iš mokytojos darbo, atėmė vienintelį namelį, neleido man studijuoti ko tro-

kau, taip pat niekas neklausė ir nesiaiškinio. Jeigu lietuviams nereikia to, ką aš moku ir žinau — galiu rašyti į stalčių. Dar 1967 m. susipažinęs su žinomu JAV istoriku Romualdu Misiūnu pradėjau rinkti medžiagą apie tautos genocidą, lietuvių partizanus. Jis žino, kad tai nebuvo labai atsargu. Keista, kad ir dabar tai nelabai kam Lietuvoje įdomu, nes daug leidinių — tai lengvų pajamų, verslo reikallas. Gal gelbės tarp tų nepa-neigimų mūsų savybių — kantrumas, kurio tikrai nestokojam. Palauksim.

Gal ir ta vienybės gležnoji gėlėlė sustiprės, sužydės. Tik nenusivilkite nei Lietuva, nei mumis, nes pasirinkimą mes padarėme.

Baisus smūgis, kurį vėl kerta sovietai — tai laiškų ir spaudos, korespondencijos konfiskacija, naikinimas. Nuo Stalino mirties to nebuvo, ir štai dabar jie vėl varžo, persekioja, degina mūsų ir jūsų laiškus. Skambinkite apie tai visais varpais. Kelkite šį klausimą Jungtinėse tautose, Raudonojo kryžiaus, kitose tarptautinėse instancijose. Neturėdami bendravimo, tikrai mes galim ilgai ir skaudžiai nesusprasti vieni kitų. Priešas tai puikiai žino. Žinių iš laisvo pasaulio mums reikia labiau nei duonos, nei aprangos. Siųskite laiškus per rankas. Tik tegul nenutrūksta mūsų kontaktai. Lietuvių išeivių puikių delegacijos IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse daug vienybės dvasios atvežė. Mes jos laukiam ir lauksime, jos niekad nebus per daug. Vilnius, 1991. VIII. 7.

RAŠO IŠ LIETUVOS

Nesvetingas sutikimas

"Ateities forumo" veikėją prieniškiai sutiko su ilgėlių puokštėmis

Tą 1991 m. liepos trečiadienio pavakarę Prienų miestelio žmonės stebėjo retą reginį. Demokratinė darbo partija (persidažę komunistai) pasikvietė lektorių — filosofą Arvydą Juozaitį. Nesitikėjo nei svečias, nei kvietusieji, kad tokį sutikimą jam suruoš prieniškiai.

Nuo atgimimo laikų visi prisimena Juozaitį kaip aktyvų Sąjūdžio narį. Atvažiavusį žmonės sutikdavo su džiaugsmu ir su gėlėmis. Tą susižavėjimą ir tikėjimą pakeitė nusivylimas ir kartėlis, kai pernai, po Nepriklausomybės paskelbimo, spaudoje pasirodė jo "garsusis" straipsnis "Istorinė klaida", kuriame jis tvirtino, kad padaryta klaidą išrenkant V. Landsbergį parlamento pirmininku.

Kodėl jis vis labiau krypta į kairę, savo filosofavimu padėdamas skaldytojams ir ardytojams, kokie keliai jį atvedė į "Ateities forumą" — tą "buvusiųjų" organizaciją, jam vienam težinoma. Laikas parodo, kas ko vertas. O žmonės atsirenka tiesą, supranta, kad po tais gražiais žodžiais ir pažadais slypi pavojingi užtaisai.

Jau kuris laikas po rajonus pradėjo važinėti kairieji deputatai, skleisti nepasitikėjimą Lietuvos valdžia, kiršinti ir klaidinti žmones, žadėdami jiems kitą kelią į nepriklausomybę — po Rytų kaimyno spar-

nelių, nes be jo — pražus Lietuva.

Visi stebėjosi, kodėl Prienus taip pamėgo komunistuojantys veikėjai, kodėl jie čia randa prieglobstį ir pritarimą.

Trūko žmonių kantrybės, todėl jie ir sugalvojo suruošti piketą, sutikti nekviestą svečią taip, kad daugiau nenorėtų čia lankytis. Buvusio komunistų partijos komiteto pastato, kur ir dabar tūno šios partijos likučiai, durys buvo apklijuotos plakatais, deja, nesveikinančiais svečią. Į piketą susirinko daugiausia tremtiniai, politiniai kaliniai, Laišvės lygos atstovai — tie žmonės, kurie labiausiai nepakenčia nepriklausomybės priešų ir komunistų. Svečiai buvo įteiktos dvi ilgėlių puokštės, jo drabužiai aplieti dvokiančiu skysčiu. Žmonės ir gražiuoju, ir piktuoju prašė A. Juozaitį važiuoti atgal ir neklaidinti žmonų, gal pusę valandos neįleido jo į pastato vidų, kieme reikėdami savo protestą.

Salėje numatyta paskaita neįvyko. Lektorius, taip nesvetingas sutiktas, kalbėjo labai trumpai.

Daugelis pasmerkė piketą. Be abejonės, buvo pasielgta nemandagiai ir nekultūringai. Bet nekviestiems svečiams vertėtų susimąstyti, kokią "istorinę klaidą" daro, jei žmonės taip juos sutinka.

Birutė Jonelienė

Didžiai lietuvių liaudies meno puoselėtojai

AJA

dail. ANASTAZIJAI TAMOŠAITIENEI

mirus,

jos vyrą dail. ANTANĄ TAMOŠAITĮ, seserį ALDONĄ VESELKIENĘ ir jos šeimą skausmo ir netekimo valandose nuoširdžiai užjaučiame —

Genovaitė ir Petras Breichmanai

BRANGIAI MAMYTEI

a.a. JULIJAI FREIMANIENEI iškeliavus amžinybėn,

jos sūnus — ROMĄ ir VALDĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

T. L. Bražukai

I. K. Paznėkai

A. K. Pajaujai

N. J. Kaleinikai

B. J. Lapinskai

T. V. Spuduliai

BRANGIAM VYRUI

a.a. VINCUI ŽEMECKUI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

reiškiame gilią užuojautą liūdinčiai žmonai MILDAI bei visai jos šeimai —

Lietuvos kankinių parapijos choras

Mūsų bendruomenės nariui

AJA VINCUI ŽEMECKUI

mirus,

žmoną MILDĄ, dukrą SKIRMUNDĄ, sūnus — PETRĄ ir ANTANĄ su šeimomis giliai užjaučiame —

KLB Oakvillės apylinkė

AJA

VINCUI ŽEMECKUI

mirus,

reiškiame gilią užuojautą žmonai MILDAI, dukrai SKIRMUTEI, sūnams — PETRUI ir ANTANUI su šeimomis ir kartu liūdime —

Vytautas ir Irena Mačikūnai

AJA

VINCUI ŽEMECKUI

mirus,

jo žmonai MILDAI, dukrai SKIRMUTEI, jos šeimai, sūnams — PETRUI ir ANTANUI, jų šeimoms, bei a.a. Vinco mamytei, seserims Lietuvoje reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Onutė ir Leonas Radzevičiai su šeima

AJA

TELESFORUI DOLIEBAI

mirus,

jo seserį J. STANAITEINĘ ir jos šeimą bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

E. A. Kybartai

L. VI. Kybartai

R. Butkevičienė

E. V. Sakavičiai

AJA

GENOVAITEI BAKUCKIENEI

mirus Filadelfijoje,

jos broliui ALGIUI ŽEMAIČIUI, jo šeimai ir artimiesiems reiškiame užuojautą —

A. I. Kusinskai

M. Laurinavičienė

B. J. Sriubiškiai

B. S. Matulevičiai

J. Rinkūnienė

S. Štūkienė

AJA

ONAI BAUMGARTIENEI

mirus,

dukrai BENITAI su šeima, sūnui LEONUI, vaikaitai — DENIUI ir ASTRIDAI bei kitiem artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Joana, Stasys Bubuliai

Aldona, Edvardas Bubuliai

Diana, Claus Wiese

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijai!"

Patenkinti Kanados volungiečiai autobuse po sėkmingo koncerto Vilniuje 1991 metų vasarą. Viduryje – choro vadovė muzikė DALIA VISKONTIENĖ

“Kaip grįžtančius namo paukščius...”

“Volungės” choro viešnagė Lietuvoje prisimenant

DALIA VISKONTIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Akademineje šventovėje

Atskleidžiantis savitą “Volungės” koloritą koncertas įvyko Šv. Jono šventovėje, kuri šiuo metu yra viena pagrindinių koncertinių salių Vilniuje. Nesitikėjome sulaukti tokio gausaus klausytojų būrio. Vėl stebino volungiečių muzikinis pajautimas ir artistiškas, profesionalus kūrinių atlikimas. Audringais plojimais buvo palydinti solistų Anitos Pakalniškytės-Puodžiūnienės ir Jono Vaško pasirodymai. Muzikai gėrėjosi Jono Govėdo akompanimentais ir ypatingu jautrumu tiek choro, tiek solistų interpretacijoms.

Po koncerto malonu buvo girdėti palankius vertinimus: repertuaro įvairumą, nuoširdų dainavimą, muzikinį atlikimą, taisyklingą tarėną, sceninę laikyseną. Ir vėl atsidėkodami žmonės apibėrė mus gėlimis.

Parlamento rūmuose

Po kelių džiaugsmo pilnų dienų, ketvirtadienį vėl sugrįžome į niūrią to meto Lietuvos tikrovę. Autobusas sustojo prie Lietuvos parlamento rūmus saugojančių barikadų. Sukrėtė ant spygliuotų vielų kabančys vaikų piešinėliai, eileraščiai, religinės relikvijos, gėlės...

Prie durų pasitiko paskutiniųjų mėnesių liudininkai, Lietuvos krašto apsaugos kariai-savanoriai ir supažindino su kasdieniniais pergyvenimais. Už jų pasižventimą ir pasiryžimą atsidėkoti jiems galėjome tik daina. Matydama volungiečių akyse ašaras, bijojau, kad virpantys balsai bus nesuprantami, tačiau “Volungė” įsikverbė į jų širdis. Atsisveikinant visi braukė ašaras, linkėjo mums nepailsti ugdant lietuvišką dvasią Kana-

doje. Savanoriai išreiškė tvirtą savo tikėjimą, jog “su daina pasieks pilną Lietuvos nepriklausomybę”.

Vakare susitikome su M. K. Čiurlionio meno mokyklos mokiniais ir dėstytojais. Likome sužavėti gabia meno srityje augančia jaunąja karta, įsitikinome, kad lietuvių tauta yra tikrai kupina gamtos apdovanojimų žmoniems. Turime mūsų menininkus brandinti, nes jie skelbs garbingą Lietuvos vardą.

Kauno katedroje

Štai mes ir mieste, stoviniame Nemuno ir Neries santakoje – Kaune. Su malonumu vaikščiojome senamiesčio gatvėmis, prisiminėm tėvų pasakojimus, džiaugėmės atstatyto senosio Kauno paminklu – Laisvės statula, Vytauto Didžiojo paminklu...

Įėjome į Kauno katedrą, dvelkiančią vėsoma bei paslaptingumu – daug čia žmonės pralėjo ašarų, išsakė džiaugsmus ir skausmus. Vėl apsiečiai prisirinko tikinčiųjų, kurie susimąstę, nulenktomis galvomis klausėsi mūsų giedojimų. Jautėme, kad nors ir trumpam juos pakėlėme ir užjautėme jų nelengvą dalį.

Mažesnėse vietovėse

Antroji “Volungės” savaitė Lietuvoje buvo skirta koncertinei kelionei. Gėrėjomės gražiais gamtovaizdžiais, sodria žaluma. Pastebėjome kai kurių Kanados gamtos vietovių artimumą. Pirmas sustojimas buvo Šeduvoje. Raukšlių išvargoti kaimo žmonių veidai, suvargusios, groblėtos jų rankos bylojo apie daug vargo iškęstą gyvenimą. Tačiau jų akys spindėjo nepalūžtančia viltimi. Apgailėstavome sužinoję, kad jie laukė mūsų Mišiose, tačiau apie tai mums nebuvo pranešta. Raudondvaryje, keiliolika kilometrų nuo Šeduvos, su duona ir druska pasitiko etnografinis ansamblis, vadovaujamas B. Brainskie-

nės. Dainoje radome jungiančią mus tiltą. Nežiūrint vadovės brandaus amžiaus, visus mus žavėjo jos žydras veidas, atspindintis jos jaunatvišką sielą. Ji sugeba įtraukti į savo ansamblį ne tik senus, bet ir vaikus, kad jie išsaugotų šimtmečiais iš kartos į kartą perduodančias tradicijas.

Į vakarinį koncertą sugužėjo, subruzdėjo “visas dvaras”. Matėsi, kad žmonės atvažiuojo į didelę šventę. Koncertu liko patenkinti. Atsidėkodami mus vaišino ožkos sūriu, ant ajejų kepta namine duona, medumi su koriais ir gaivinančia giria. Jau seniai švietė mėnesiena, tačiau volungiečiai, nepaisant jausminės bei fizinės įtampos, nenuilstamai sukosi šokių rateliuose.

Kryžiai, kryžiai...

Kryžių kalnas... koks jis sukrečiantis ir didingas savo dvasia! Kiekvienas, atsinešdamas savo kryžių, ateina į šią šventą vietovę pasigusti, rasti ramybę, pasisemt stiprybės. Kryžių, kurį buvome užsąkę į planavę statyti, šitime kalne, mons. Vasiliausko prašymu, palikome Vilniaus katedros Tremtinių koplyčioje. Jis teigė, jog visi palikę Tėvynėje prieš savo valią neša nelengvą tremtinio likimo dalį.

Toliau naujai išgrįstas kelias vedė tarp medžių baltuotųjų grakščios koplytėlės link. Rainių miškelyje pagaliau aidėjo volungiečių giesmės tiems, kurie žvėriškai buvo nužudyti pirmomis II D. karo dienomis.

Pajūryje

Vakarop – Palanga. Klausėmės jūros ošimo, stovėjome ant Palangos tilto ir stebėjome į jo molus dužtančias bangas. Paskutinis pasaulietinės muzikos koncertas įvyko šiame kurorte. Vaikščiodama jūros pakrantėje pagalvojau: juk mes, lietuviai, esame išbarsyti po visą pasaulį, kaip tie Baltijos jūros gintaro gabalėliai. Vidsėlto surandame vienas kitą ir dažnai per dainą jungiasi mūsų širdys.

Persikėlė keltu, patekome į nuostabų Lietuvos kampelį – Neringą. Būdamą joje, suvokiame, kodėl jis vadinamas “lietuviška Šveicarija”. Vingiuotas bei kalnuotas kelias pušyne vedė per Juodkrantę į Nidą, atskleidžiantis savo architektūrinį koloritą. Nejučiomis čia radome ramybę ir atodūšį. Akis glostė auksinės kopų viršūnės, Kuršių Neriją supantys marių bei Baltijos jūros neaprepiami toliai. Visus žavėjo Nidos jaukioji mažytė šventovė, dunksanti ant kalnelio.

“Volungė” sugrįš...

Čia – paskutinis mūsų pasirodymas. Besileidžianti saulė dar labiau sustiprino šventovės paslaptingumą ir romantiką. Spinksinių žvakių prieblandoje ant volungiečių veidų krito liūdni šešėliai. Visi pergyvenom paskutines atsisveikinimo minutes. Giedodami “Requiem”, paskutinę pagarbą atidavėm visiems besilintiems amžinybėje, savo gyvybės paaukojusiems už laisvą ateitį.

Savo kelionės įprasminimą bei apvainikavimą išreiškėme giedodami “Kaip grįžtančius namo paukščius, parveski, Viešpatie, ir mus”. Tikėjome, jog mūsų “Volungė” dar ne kartą atskris “namo”.

Vilniaus šventovės dabar

Po ilgo sovietinio niokojimo jos grąžintos tikintiesiems, nors ne visos. 1991 m. vasaros išpūdziai

Katalikų šventovėse

Jėzuitų statyta ir vėliau sovietų valdžios paversta ateistiniu muziejumi Šv. Kazimiero šventovė vėl priklauso jėzuitams. Ji gražiai atnaujinta, bet matosi paveikslų stoka – daug plikų sienų. Čia pamaldos vyksta lietuvių ir rusų kalbomis. Į pamaldas rusų kalba ateina apie 30 tikinčiųjų. Dėl to stebėtis nereikia, nes rusų katalikų yra labai nedaug.

UNESCO paskelbtai Šv. Ignaco Lojolos metai buvo Lietuvos jėzuitų tinkamai paminėti. Žurnalas “Katalikų pasaulis” išspausdino apie šį šventąjį eilę straipsnių. Paskutinis kun. J. Ambraso, SJ, straipsnis apie Lietuvos jėzuitus buvo išspausdintas š. m. liepos 23 d. laidoje. Liepos 31 d. Šv. Kazimiero šventovėje buvo iškilmingas Šv. Ignaco Lojolos metų užbaigimas. Dalyvavo vyskupai – Tunaitis ir Tamkevičius. Nepaisant vilniečių susijaudinimo dėl įvykių Medininkuose, šventovė buvo pilna žmonių.

Šv. Ignaco įsteigtas jėzuitų ordinas turėjo daug įtakos Lietuvai (universitetas, knygos, Sirvydo pamokslai, barokas...), tačiau nesigirdėjo, kad jo įsteigėjos metus Vakarų pasaulio lietuviai būtų minėję.

Vilniaus arkikatedra tikrai tapo svarbiausia Lietuvos šventove. Paminklinėse lentose yra minimi Mindaugas ir Vytautas kaip šios šventovės statytojai. Panašiu būdu paminėta Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis. Įrašai iškalti lietuvių ir lotynų kalbomis. Pagrindinėse 11 val. pamaldose dalyvauja Vilniaus vyskupas, gieda stiprus choras, kurio bent pusė narių dainuoja valstybinėje operoje. Tikinčiųjų daug.

Arkikatedrai didelio remonto nereikėjo. Vytauto Didžiojo portretas ir Bizantijos imperatoriaus jam dovanotas Dievo Motinos paveikslas yra perkelti į šventovės kairiąją pusę netoli altoriaus, kairėje sienoje yra Basanavičiaus biustas, o pirmoji nuo pagrindinių durų dešiniuosios pusės koplyčia yra paskirta palaimintajam Jurgui Matulaičiui. Šioje, kaip ir Šv. Kazimiero koplyčioje, beveik visada galima matyti besimeldžiančius žmones.

Šv. Mikalojaus šventovėje pakeitimų nėra. Šv. Liudviko statula, seniausias Lietuvos sakralinis objektas, jau daugiau kaip penkeri metai restauruojama. Kun. J. Tunaičiui, šios parapijos klebonui, tapus Vilniaus vyskupu pagalbininku, parapijos klebonu paskirtas buvęs arkikatedros vikaras kun. Eigantas Rudokas. Jis nusiskundė, kad kai prasidėjo pamaldos Vilniaus arkikatedroje, jo parapijiečių skaičius sumažėjo, liko “tie tikrieji”, bet pamaldų metu šventovė būna perpildyta.

Lenkiškoje Šv. Dvasios pa-

rapijoje pagrindinėse 11 val. pamaldose tikinčiųjų būna daug. Kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį būna procesija. Gieda geras choras. Kitos pamaldos nėra gausiai lankomos. Tarp pamaldų yra giedamos litanijos. Vieną posmą gieda kairėje pusėje sėdinčios moterys, o kitą – dešinėje pusėje sėdintieji vyrai. Sopranai ir altai daug garsiau gieda negu tenorai ir bosai. Ši šventovė, kaip ir kitos Lietuvoje, yra moterų gausiau lankomos negu vyrų.

Užupio Šv. Baltramiejaus šventovė yra restauruojama. Čia taip pat daromos šventųjų Kazimiero, Stanislovo ir Elenos statulos, kurios bus pastatytos ant arkikatedros stogo.

Unitų reikalai

Unitai, kurie vadinami ir graikų katalikais arba Rytų apeigų katalikais, dar nukentėjo nuo carinės valdžios, tarpkario metų lenkų valdžios ir labiausiai nuo sovietų. 1946 m. Stalinas privertė juos susijungti su Maskvos ortodoksais ir paklusti jų hierarchijai. Šito reikalavimo neįvykdę unitai dvasiškai buvo ištremti arba ėmė veikti pogrindyje. Gudai unitai buvo visiškai sunaikinti, o ukrainiečiai po II Pasaulinio karo pasivadino ukrainiečiais katalikais.

Vatikanas visais laikais unitams buvo labai palankus. Šiais metais, kai Lenkijos Przemysl'io mieste kilo ginčas dėl šventovės tarp vienuolių karmelitų ir ukrainiečių katalikų, popiežius Jonas-Paulius II neabejodamas perdavė visiems laikams šią šventovę unitams, nors Lenkijos episkopatas planavo ją penkeriems metams išnuomoti.

Konstantino Ostrogiškio pastatyta Šv. Trejybės cerkvė nuo 1608 m. ligi 1827 m. priklausė unitams bazilijonams. Čia apie 20 metų veikė mažai lietuviams žinomas šv. Juozapas Kuncėvičius. Jis daug darbavosi, kad ortodoksai prisidėtų prie Unijos. Jam tai gerai sekėsi ir tuo jis pristabdė Maskvos plėtrą į Vakarus, į Lietuvą. Šiais metais Šv. Trejybės cerkvė buvo grąžinta Vilniaus unitams, kurie nuo 1990 metų turi čia savo bendruomenę. Šventovė reikalinga didelio remonto: grindyse yra daug duobių, sienos suskilusios ir pajudusios, nėra ikonostato, suolų, paveikslų – liko tik plikos sienos. Nuo cerkvės išorinės sienos yra nuimta Muravjovo įsakymu prikalta paminklinė lenta, kurioje rašoma, kad XIV š. viduryje čia buvo nužudyti trys ortodoksų šventieji: Jonas, Antanas ir Eustachijus. Jų palaikai, ir tai dar gan gerai išsilaikę, buvo atrasti XIX š. viduryje ir dabar yra Šv. Dvasios cerkvėje po ikonostatu.

Nepaisant cerkvės nuniokojimo, ji buvo pašventinta. Pamaldos šokiadieniais vyksta 9 val., o sekmadieniais – 11 val.

Vartai į Vilniaus Šv. Baltramiejaus šventovę iš kiemo pusės. Ši šventovė dabar restauruojama

Ortodoksų problemos

Rusijoje ortodoksai buvo smarkiai “mokslinių” ateistų persekiojami, tačiau Lietuvoje jie mažiausiai nukentėjo. Iš aštuonių Vilniaus cerkvių tik dvi buvo uždarytos. Viena jų, pagal Muravjovo įsakymą 1874 m. pastatytoji Šv. Paraskievos (piatnicka) cerkvė, pernai buvo grąžinta tikintiesiems. Likusioje Naujininkų priemiestyje esančioje Aleksandro Nevskio cerkvėje yra pataisos namai mergaitėms. Cerkvės langai išdaudyti, o šventorių aptvertas cementinių blokų tvora.

Svarbiausia Lietuvos cerkvė yra Vilniaus Šv. Dvasios. Čia yra vyriausioji Lietuvos ortodoksų vyskupo buveinė. Dabartinis vyskupas Chrizostomas yra Lietuvos nepriklausomybės šalininkas. “Jedinstvos” žmonėms nepavyko jokiais grasinimais jo palaužti. Per pagrindines 11 val. pamaldas, nors gieda labai geras choras, tikinčiųjų nebūna daug. Kitose cerkvėse jų yra labai mažai. Tai didžiausia ortodoksų problema.

Naujininkuose, netoli Liepkalnio gatvės esanti sentikių cerkvė nebuvo atimta. Ji nebuvo nuniokota, sėkmingai veikia ir dabar.

Evangelikai-reformatai

Evangelikų-reformatų (kalvinistų) šventovė buvo pasta-

tyta pagal architektų Podčaišinskio projektą 1835 m. Stogo viršūnėje stovėjo statula, simbolizuojanti tikėjimą, o jos šonuose klūpojo du angelai. 1949 m. sovietišku “ekspertų” komisija, kuriai pirmininkavo Vytautas Palaima, nusprendė šias statulas dėl jų religinio turinio nugriauti. Taip ir buvo padaryta. Laimei bareljefas “Kristus moko minią” nebuvo paliestas. Statulas ir bareljefą sukūrė skulptorius Kazimieras Jelskis. Sovietai šioje šventovėje buvo įrengę kiną “Kronika”.

Okupantai žiauriai nusiaubė šios šventovės vidų: nuplėštos nuo sienų epitafijos, vinių paliktos skylės neužtiknuotos, sienos pajudusios, grindys sugadintos, dingę sietiniai.

Praėjusiais metais ši šventovė buvo grąžinta tikintiesiems. Dabar Vilniaus evangelikų-reformatų Bendrija turi apie 200 registruotų ir apie 100 praktikuojančių narių. Jie beveik be išimties yra biržiečiai. Bendrijos pirmininkas yra A. Kriščiukas. Vieną mėnesio sekmadienį, kartais rečiau, šventovę aplanko kun. Moras. Kitais sekmadieniais yra skaitoma ir giedama. Bendrija nedidelę pagalbą gauna iš Vokietijos. Iš JAV buvo gauta “Lietuvių enciklopedija” ir knygų siuntos. J.B.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui: 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Parūpinam: išskvietimus ir vizas jūsų kelionėms į Lietuvą.

Išskvietimus jūsų giminių pasisvečiavimui Kanadoje. Pristatom per porą dienų. Gana greitai parūpinam jiems bilietus; atvykus – draudimą ir pervežimą iš Montrealo. Patvirtinam ar net pakeičiam grįžimo datą.

Automobiliai į Lietuvą

Pigiausios kainos Kanadoje! Pristatom per tris savaites.

Parama giminėms Lietuvoje

Tik doleriais per registruotus bankus! Išmokama per dvi savaites. Kreipkitės į Stefą ar Algį Medelius, tel. 1 - 416 - 434-1847, FAX 416 - 728 - 5745. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS
Tel. (416) 593-0600

Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen Street West,
Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ
TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

Išskrendam penktadieniais ir grįžtam sekmadieniais, nežiūrint, kaip ilgai viešėtumėt. Parūpinam išskvietimus, vizas, apstojimo vietą (pagal pageidavimą, viešbutyje arba privačiuose butuose).

DĖMĖSIO! DĖMĖSIO!

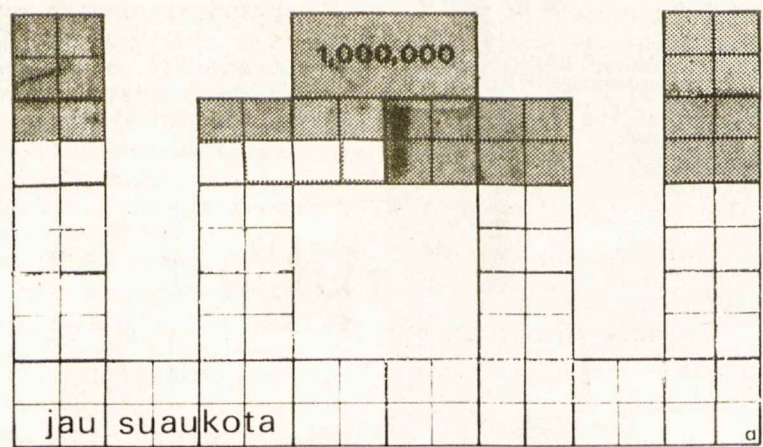
1992 metams užsakytos 3 kelionės lankyti šventas vietas – Vilnius, Kauną, Šiaulius ir Žemaitijos regionus. Bus lankomos šventovės, vienuolynai, kapinės, kryžkalniai ir t.t. Visur lydės lietuvių kunigas. Amerikiečiai yra kviečiami prisidėti, sutvarkysim kelionę iš visų JAV miestų.

Teiraukitės jau dabar asmeniškai pas ALGĮ ir STEFĄ MEDELIUS.

Dr. Gina J. Gincauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus
ir vakarais

Knygų rišykla
“SAMOGITIA”
meniskai įriša
knygas bei žurnalus
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

ar jau atidavei savo dalį?

Čekius rašyti: Kanados lietuvių bendruomenė – PLV
Aukas siųsti: Pagalbos Lietuvai vajus (PLV),
1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8 Canada.

Sentikių cerkvė Vilniaus priemiestyje Naujininkuose nebuvo sovietų atimta. Veikia ir dabar

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KATALIKIŠKAS "GINTARĖLIS"

Panevėžyje darbą pradėjo katalikiškas vaikų darželis "Gintarėlis". Jo kieme pastatytas ir pašventintas koplytstulpis, kambariai papuošti naujais religinio turinio paveikslais. Pirmoji diena naujajame vaikų darželyje baigta iškilmingomis Mišiomis šalia jo esančioje Kristaus Karaliaus katedroje.

KUNIGAI IR ŠVENTOVĖS

Šilalės rajono statybinės organizacijos jau įpusėjo po gaisro atstatomas Kaltininių šventovės darbus. Uždegus stogą, atnaujinamas pastato vidus. Klebono kun. Petro Linkevičiaus pastangų dėka sparčiai auga ir statomos kryžiaus kelio stotelės. Rajono savivaldybės šventovėi atnaujinti yra paskyrusi 110.000 rublių. Tikintiesiems greit bus sugrąžintos prieš 50 metų okupacinės sovietų valdžios atimtos Šilalės ir Laukuvos klebonijos. Kvėdarnos ir Pajūrio sandūroje esantis Vysdžiaugio kaimas kadaise turėjo šventovę, kuri buvo sunaikinta. Toje vietoje dabar statoma koplyčia, kurioje sekančią pavasarį bus laikomos gegužinės pamaldos. Tikintiesiems Šilalės rajone vis dar trūksta kunigų. Klebonų neturi Girdiškių, Varsėdžių, Didkiemio, Tenenių, Pajūralio parapijos. Vilties ateičiai teikia penki šilališki klierikai Telšių kunigų seminarijoje.

PALAIDOJO JĖZUITA

A. a. kun. Jonas Lauriūnas, SJ, Linkmenų parapijos klebonas nuo 1983 m., mirė liepos 26 d., ištiktas staigaus širdies smūgio. Velionis, gimęs 1924 m. kovo 8 d., kunigu buvo įšventintas 1954 m. rugsėjo 12 d. Mirtis jį pakirto vadovaujanti kunigų rekolekcijos Linkmenyse. Velionis yra vienas žymiausių Lietuvos jėzuitų kunigų pokario metais. Pasak "Katalikų pasaulio" red. kun. Vlado Aliulio, sąstingio metais a. a. kun. J. Lauriūnas, SJ, parašė daug pamokslų, aktualių straipsnių teologiniams, moraliniams ir pasaulėžiūriniais klausimais. Jis drąsiai reaguodavo į sovietų kontroliuojamos spaudos skleidžiamus kaltinimus Katalikų Bendrijai, klaidingas moralines pažiūras. Laisvėjimo metais velionis daug rašė "Katalikų pasauliui", įsijungdamas į pagrindinių redakcijos bendradarbių eiles. Velionies palaikai po gedulinių pamaldų Linkmenų šventovėje liepos 29 d. buvo išlydėti Kaunan ir palaidoti Petrašiūnų kapinėse.

ŽEMAIČIŲ LAIKRAŠTIS

Savo centrą Telšį "Alkos" muziejuje turi prieš dvejus metus įsteigta Žemaičių kultūros draugija. Šių metų gegužės mėnesį įvykusiame narių suvažiavime buvo nutarta leisti pirmąjį žemaitišką laikraštį. Pradžią padarė palangiškiai suvažiavimo išvakarėse išleido tokio laikraščio numerį. Šiaulių žemaičiai su jaunu kalbininku Juozu Pabrėža paruošė ir išleido "Žemaičių rašybos patarimus". Pirmasis žemaičių draugijos mėnraščio "A mon sakaa?" numeris birželio mėnesį buvo skirtas Rainių tragedijos penkiasdešimčiai. Antrasis liepos mė-

nesio numeris išėjo jau dvigubai didesnis. Pirmąjį žemaitišką laikraštį Lietuvoje leidžia žemaičių kultūros draugijos Palangos skyrius, redaguoja Danutė Mukienė. "Gimtojo krašto" 30 nr. ji lietuviškai rašo: "Norėjęsi, kad laikraštį skaitytų ir užsienyje gyvenantys žemaičiai. Kas pageidautų jį nuolat gauti, prašome pranešti redakcijai. 'A mon sakaa?' adresas: Lietuva, 235720 Palanga, Vytauto 85. Tel. 51005, 57298".

ATKURTA DRAUGIJA

Nepriklausomoje Lietuvoje 1921 m. gruodžio 10 d. įsikūrė Kalinių globos draugija. Jos atkuriamasis suvažiavimas dabar įvyko Vilniuje birželio 29 d. Iniciatyvinės grupės narys V. Petkus pabrėžė, kad bus tęsiamos senosios tradicijos — KGD rūpinis kalinių ir jų šeimų narių teisių gynimu, švietimu, labdara, jiems skirtomis prieglaudomis ir amatų mokyklomis. Lietuvos aukščiausiosios tarybos atstovas teisininkas J. Liaučius priminė, kad kalėjimai dabar tampa valstybės problema dėl neefektyvios perauklėjimo sistemos, bręstančios įtampos, visuomenės nepasiruošimo priimti moraliai ir fiziškai suluošintus žmones. Kalinių globos draugija be vyriausybės paramos neįstengtų pakeisti penkis dešimtmečius Lietuvoje egzistavusias sovietinių gulagų tvarkos. Teisinėje Lietuvos valstybėje baudmės atlikimo įstaigas turėtų tvarkyti teisingumo ministerija, nes vidaus reikalų ministerijoje dalis uniformuotų kariškių vis dar priklauso su Maskva žengiančiai komunistų partijai. Atkurtos Kalinių globos draugijos valdybai vadovaus aktorius Č. Stonys.

"LAUMĖS PĖDA-91"

Taip buvo pavadinta šią vasarą Žemaitijoje, Virvytės upės slėnyje, surengta antroji stovykla, ruošianti vadovus Lietuvos skautų sąjungai. Ji dabar turi apie 2.000 narių, kuriems reikia naujų vadovų, sugėbančių įdiegti jaunimui tautiškumą ir dorovę. Skautų vadovų ypą trūksta mokyklose. Šios organizacijos neremia kultūros ir švietimo ministerija, o mokytojai nenori nemokamai dirbti su skautais. Be to, jie nėra paruošti tokiam darbiui. Daugelis jaunuolių, skautavimą įsivaizdavusių tik kaip pasilinksminimą, nusivylė ir pasitraukė iš skautų eilė. Iš jų taipgi išsijungė ir buvusieji komjaunimo nariai, nepatenkinti ideologija. Angelė Kludienė, viena seniausių Alytaus skautininkių, stovykloje skundėsi, kad Alytaus skautavimu susidomėjo vos kelios dešimtys vaikinių ir merginų. Vadų stovykla Žemaitijoje, ruošius skiltininkus, juos mokiusi rikiuotės, orientacijos sporto ir teorijos, susilaukė tik 70 dalyvių. Stovyklai vadovavo klaidėdies Pijus Ambrozaitis. Didžiausiu rėmėju tapo telšietis kun. Jonas Kauneckas, stovyklautojams atgabėjęs tris maišus bulvių, patlį lašinių, užsakęs autobusus ekskursijoms. Paramos taipgi buvo susilaukta iš Klaipėdos "Suryjaus" įmonės ir Amerikos lietuvių skautų.

V. Kst.

Š. m. rugsėjo 14 d. sueina dešimt metų, kai mirė Vincas Treigis. Velionis buvo gimęs Lietuvoje 1903. 09. 18 d. Murgininkų k. Marijampolės apskr., suvalkiečių ūkininkų gausioje šeimoje. Vedė 1924 m. iš netoliese esančio Menkupių kaimo jauną Verutę Leonavičiūtę. Ten jis ir gyveno, kol 1929 m. išvyko į Kanadą. Kiek vėliau į Kanadą atvyko ir žmona Verutė.

Vincas Treigis buvo nepriklausomos Lietuvos kovų žmogus — savanoris-kūrėjas. Kovėsi su bolševikais ir lenkais trejus metus. Į namus grįžo, būdamas felferiu. Ši jo profesija to laiko kaimui buvo labai naudinga, nes trūko mediciniškos pagalbos ir žmonėms, ir gyvuliams. Grįžęs iš kariuomenės ūkininkavo. Buvo Menkupių šaulių kuopos vadas (S. Kalvairijos valsčiuje). Kartu su žmona padovanojo šauliams jų žinioje esantį Menkupių piliakalnį.

Vincas Treigis, atvykęs į Kanadą, apsigyveno Delhi, Ont., tabakininkų rajone. Įsigijo keletą tabako ūkių, iš kurių vienamė netoli Delhi miesto su žmona Verute ir gyveno. Jiedu tą ūkį perstatė, atnaujino taip, kad jame lankydavosi valdžios pareigūnai ir svečiai iš Lietuvos. Ta proga aptardavo ir lietuviškus reikalus, liečiančius lietuvišką emigraciją. Tuo laiku Treigiai buvo patyrę, turėjo gerą patikimą vardą. Jų ūkis tapo lyg

Dešimt metų mirties sukaktis

A. Vincas TREIGIS
(1903.IX.18-1983.IX.14)

reprezentacinė lietuvių vieta.

Atvykę į Kanadą sunkiais krizės metais nepasimetė įvairiuose ano laiko organizaciniuose bandymuose. Abu Treigiai buvo aiškūs lietuviško nusistatymo. Jiedu ne

kartą turėjo spaudoje bei lietuviškuose suėjimuose, pokalbiuose ginti lietuviškus reikalus prieš svetimus, kartais ir prieš savus. Jiedu buvo vieni iš Tillsonburgo lietuvių ūkininkų klubo steigėjų.

V. Treigis buvo sugyvenamo būdo žmogus, turėjo gerą vardą ir tarp svetimitaučių. Pajudėjęs naujai bangai pabėgėlių nuo persekiojimų, jam buvo nesunku sueiti į kontaktą su valdžios žmonėmis ir gauti iškvietimus. Kartu su žmona tokių iškvietimų padarė apie 180. Tarp jų buvo įvairių profesijų žmonių, pradedant gydytojais ir ūkininkais. Naujai atvykusiems į svetimą kraštą buvo neįaukus ir sunkūs pirmieji žingsniai. Bet Treigijų šeima buvo tarmu išėitęs tas kas tolimesiems jų planams bei darbams.

Kaip dera lietuviui, jis nevengė savo kilmės ir ją viešai pademonstruodavo ne tik savo kalba, bet ir darbu. Per Kanados ir Lietuvos šventes Treigijų namai pasiūšdavo abiejų valstybių tautinėmis vėliavomis. Dažnai dvi vėliavos kabodavo ir ne švenčių metu. Už atvirumą ir pasitarimą V. Treigis buvo išrinktas Delhi rajono metų žmogumi.

Vincas Treigis mirė palikęs gerą, tvirtą lietuviško nusistatymo žmogaus vardą. Palaidotas Delhi, Ontario, kapinėse v.i.

Aukojo "Tėviškos žiburiai"

Hamiltonietis ANDRIUS GEDRIS, lankęs Lietuvą Kremliaus perversmo dienomis, sugrįžęs sveikinas motinos Toronto orauostyje

\$1,000 — Amerikos lietuvių fondas; \$500 — B. S. Sakalai; \$200 — KLKMD Lietuvos kankinių parapijos skyrius; \$100 — P. Norušienė, J. Vitas; \$70 — Lietuvos karių veteranų sąjunga "Ramonė" Hamiltonio skyrius; \$52 — O. Giedriūnas; \$50 — P. Petrėnas, V. Vaičiūnas, E. Fedaras; \$40 — V. Gudimaitis; \$30 — J. Kareckas; \$26 — P. Ūkelis, E. Udraitis; \$25 — A. Stanėnas; \$22 — G. Chvedukienė, Z. Sėpanavičius; \$20 — J. Gruenwald, V. Skaržinskas, P. Martišius, F. Ankudavičius, V. Jankaitis, A. Aleliūnienė, J. Budnikienė, V. Buttinger, R. Mieželis, E. Jurkėnienė, S. Prekeris, E. Narbutaitė; \$10 — P. Smith, V. Stanislavaitis, I. Jakimavičiūtė,

Vl. Rukšys, B. Žemgulytė, A. Tušas, P. Zubas, E. Juraitis, J. Žemaitis, K. Griauzdė, J. A. Kvietys, A. Kojeļaitis; \$8 — G. Stauskienė; \$6 — M. Lietuvninkas, V. Januška; \$5 — E. Šimaitis, K. Polikaitis, V. Salčiūnas, J. Stasiūnaitis, N. Bagdžiūnas, H. Kripavičius, B. Žutautas, M. Sniulis, A. P. Boukouris, B. Zeikienė, M. Gudas, J. Paulius, S. Vashkys, J. Mulevičius, J. Banylis; \$2 — V. Gražulis, A. Mikšienė.

Garbės prenumeratą atsiuntė

\$100 — P. Bulka; \$60 — Vyt. Damijonaitis; \$55 — V. Zauka; \$53 — V. Janulis; \$50 — S. Tamulionis, D. Ramelis, V. Kupcikičius, D. Gedydys, dr. G. Skirinskas, E. Vindašienė, L. Ragas, R. Švarcienė, P. Janulis, G. Patupis, A. Dombra, V. Bireta, I. Girdauskas, E. Valeska, R. Pukštys, I. Wilkins, M. Vaitkus, A. Melyvas, J. Gutasauskas, P. Kazizukonis, V. Platt, R. Mieželis, M. Trakis, V. Gražulis, V. Vaičiūnas, J. Vitkūnas, L. Vaitkevičius, A. R. Grigonis, J. Petkūnas, A. Cibas, J. Skučas, P. Budvidis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė

\$40 — R. Punkskis, J. Stanius, V. Mašalas, M. Račys, L. Šileikienė, Z. Klimas, S. Sinkevičius, B. Girčys, O. Trečiokienė, S. Ramanauskas, J. Leibėris, S. Pūkūnas, V. Andriulionis, A. Andriulionis, V. Anelauškas, V. K. Skripkus, J. Rutkauskas, B. Liskus, dr. A. Saunoris, K. Mačiulis, M. Balčiūnas, A. Liutkus, A. Mileška, K. Šaltys, N. Zajančiauskas, P. Ročys, S. Daučanskas, J. Mikalavičius, P. Žiulys, S. Vaičiūnis, J. Vaičius, J. Zabulionis, A. Kynas, E. Zubrys, A. Zupko, J. Raulinaitis, K. Balčiūnas, A. Matulaitis, H. V. Vaitaitis, B. Lukas, G. Ignaitis, A. Gačionis, A. Didžiulis, K. Valantiejus, B. Simonaitienė, R. Hennings, V. D. Kvedaras, P. Jankauskas, B. Gudinskas, A. Žemaitaitis, S. Rajeckas, I. Kerelienė, L. Balaišis, A. Kaveckas, M. Kiela, B. Jucėnas, V. Sherksnis, kun. V. A. Palubinskas, V. Ripskis, J. Prasauskas.

Už dvejus metus garbės prenumeratą atsiuntė: \$100 — J. Birštonas. Už dvejus metus rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$80 — V. Skaržinskas, P. Gudžinskas, G. Venskaitis, A. Zukowski.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, pridėda ir auką.

Hamilton, Ontario

A. a. PETRO BRASO atminimui Kanados lietuvių fondui aukojo \$20 — A. D. Jankūnai.

A. a. RIMO KLEVO, tėvai Eugenija ir Leonas Klevai, minint tragišką žuvusio sūnaus dešimtiesias mirties metines, jo atminimui Kanados lietuvių fondui aukojo \$200.

A. a. TELESFORUI DOLIEBAI, J. Stanaitienės broliui Amerikoje mirus, jo atminimui Kanados lietuvių fondui E. V. Sakai ir L. V. Kybartai aukojo po \$15.

Nuoširdi padėka. KLF

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 34 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki...6% santaupas 5.25%
kasd. pal. taupymo s-ta ... 4.75%
90 dienų indėlius 8%
1 m. term. indėlius 9%
1 m. term. ind. mėn. pal. 8.25%
3 m. term. indėlius 8.75%
RRSP ir RRIF (pensijos)...6%
RRSP ir RRIF 1 m. 9%
RRSP ind. 3 m. 8.75%
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Teodorą Penikienę, 82-jų metų senutę, einančią per gatvę Woodhavene, N. Y., mirtinai sužeidė automobilis liepos 12 d. Atsiveikinimas su velione įvyko M. Šalinskienės laidotuvių namuose. Maldas, atsiveikini-man atvykus vysk. Pauliui Baltakiui, OFM, ir kun. Antanui Prakaiui, OFM, sukalbėjo kun. Stasys Raila. Velionė liepos 16 d. iš Apreiškimo parapijos šventovės palaidota Cypress Hills kapinėse.

St. Peterburgo lietuvių klubas Floridoje iš valdybos pasitraukusią sekr. J. Gerdvilienę pakeitė šias pareigas iš jos perėmusiu P. Navazelskiu. Klubu narių eiles papildė Vladas Biknevičius, Gražina Biknevičienė, Kostas Mačiulis, Emilija Rakauskienė ir Elena Baldanza.

JAV lietuvių fondas iš gauto pelno įvairiems lietuvių bė reikalams šiemet leido paskirti \$300.000. Pelno skirstymo komisiją sudarė: LF atstovai — Marija Remienė (komisijos pirminkė), Vytautas Kamantas, Daina Kojelytė ir kandidatė Ofe-lija Barškėtytė, JAV LB atstovai — dr. Petras Kisieliūsis (komisijos sekretorius), Ramunė Lukienė, Arūnas Barzdukas, kandidatė Aušrelė Liulevičienė. Stipendijoms paskirstyti buvo sudaryta speciali pakomisė, vadovaujama taip pat M. Remienės. Bendrai paramai buvo gauta 111 prašymų, apimančių \$678.686. Pilnai ar tik dalinai patenkintais 69 prašymais tai paramai paskirta \$198.800. Stipendijoms gauta 113 prašymų. Jiems visiems patenkinti būtų reikėję \$408.207. Paskirta \$87.400, pilnai ar tik iš dalies patenkintųjų 53 prašymų. Labai daug prašymų šiemet buvo atsiųsta iš Lietuvos. Stipendijos paskirtos 33 Lietuvos studentams, šešioms iš P. Amerikos ir keturiolikai vietinių studentų. Iš viso bendrai paramai ir stipendijoms buvo paskirta \$286.200. Likutis bus paskirstytas ši rudenį.

Australija

A. a. Vladas Šablevičius, 86 metų sulaukęs pensininkas, mirė Sidnįje birželio 24 d. Velionis buvo kovarskietis, karinę tarnybą Lietuvoje atlikęs tiltų

pionierių kuopoje Kaune. Išėjęs atsargon, dirbo statybos inspektoriumi, geležinkelio ruožo viršininku. Pasitraukęs Vokietijoje, taip pat dirbo geležinkelyje Tiubingene. Australijoje, įsikūręs Newcastle mieste, iki pensijos dirbo medelyne. Pensininko metus praleido Sidnįje. Buvo aktyvus ramovėnas ir bendruomenininkas, įsijungęs ALB Sidnįo apylinkės valdybon. Po kun. P. Martūzo atnašautų Mišių buvo palaidotas Rookwood kapinių krematoriume. Ramovėnų vardų su velioniu atsiveikino A. Vinevičius, ALB Sidnįo apylinkės — A. Kramilius. Velionis šeimos neturėjo. Ligos metu juo rūpinosi V. Danta, laidotuvis — testamentą vykdžiusi Sidnįo lietuvių moterų socialinės globos draugija.

Vokietija

A. a. Aurelija Aldona Krivickaitė-Urbanienė, mirusi š. m. balandžio 15 d., buvo palaidota Hutenfeldo kapinėse šalia pėnai mirusio savo tėvo dail. Alfonso Krivicko, mokytojavusio Vasario 16 gimnazijoje. Laidotuvis velionei skirtas Mišias koncelebravo kun. J. Dėdinas ir kun. E. Putrimas. Su velione buvo atsiveikinta kapinačių koplyčioje. Prie gelėmis papuošto velionės karsto garbės sargyboje stovėjo tautiniais drabužiais pasipuošę Vasario 16 gimnazijos moksleiviai, vargonėliais grojo muz. Arvydas Paltinas. Mintimis apie žmogaus kecionę iš laikinio ir amžinąjį gyvenimą lietuvių ir vokiečių kalbomis dalijosi kun. J. Dėdinas.

Lenkija

Prie Dariaus ir Girėno paminklo Pšcelnikie (Soldine) liepos 14 d. susirinko apie 100 lietuvių ir svečių, kurių eilėse buvo ir aštuoni minėjimai atvykę kaniečiai. Mišias atnašavo vroclovietis kun. Alfredas Rukšta, pamokslė raginęs lietuvių jėgos semtis iš Tautos himno ir žuvusiųjų lakūnų testamentą Jaunajai Lietuvai. Minėjimo metu lijo. Paminklas buvo papuoštas gelėmis ir lietuvių iš ažuolo lapu nupintu vainiku. Kun. A. Rukšta pašventino gabalėlį "Lituanicos" lėktuvą dengusios medžiagos, atvežtą iš jo liekanų Vytauto Didžiojo karo muziejuje Kaune.

BALTIC STORES & CO. (Z. JURAS)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 081 460 2592

Siūlome pasinaudoti mūsų išplėsta ir įvairiapusiška prekyba su Lietuvos respublika.

Pasiūnčiame paskutiniausius VAKARŲ EUROPOJE gaminamus ir gaunamus vaistus; plačią pasaulyje žinomą angliškas ir kitas medžiagas, drabužius, sportinius kostiumus bei sportinius batus, ELEKTRONINES PREKES, rusiškus ir kitų kraštų automobilius.

Pervedame palikimus į Lietuvą arba kitus kraštus pageldaujama valiuta, atliekame visas finansines ir banko operacijas aukščiausiu klientui kursu, priimame trumpalaikes arba neriboto laiko investicijas, sudarome testamentus bei administruojame nuosavybę, tarpininkaujame įvairių dokumentų sudaryme.

Siūlome populiarių siuntinių: 1991 m. nr. 1.

3 m vilnonė angliška eilutė medžiaga, 3 m puiki suknelė medžiaga, 1 vyriška arba moteriška sportinis kostiumas, 1 pora sportinių batų, vyriška arba moteriška striukė. Siuntinio kaina (oro paštu) \$460

Konkurencijos neturintys maisto siuntinių kainos. Siuntinys nr. 5 — \$120.

10 dėžučių įvairios konservuotos mėsos, 10 sv ryžių, 200 gr tirpstancios kavos, 4 sv cukraus, 2 dėž. sprotų, 4 sv dešros, 2 sv sūrio, 2 sv pupelių kavos, 2 sv valgomos alyvos, 1 bonka krupniko.

Parudame "Olympia" rašomas mašinėles su lietuvišku šriftu. TIK PER ANGLIJĄ GREIČIAU IR TAUPIAU!

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriškas darbas, puikus lietuviški projektai
ESTU PAMINKLŲ BENDROVE

B. V. ELECTRIC

Taisau senus ir įvedu naujus:

1. ELEKTROS INSTALIAVIMUS
2. Skalbimo mašinas ir džiovintuvus
3. Elektrines plyteles
4. Vėsinimo sistemas
5. "Intercom" sistemas
6. Centrinis dulkių siurblius ir kt. įrengimus

Skambinti Vytui Bancevičiui tel. 533-0923, Toronte.

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere — Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

The Loughheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury, Ontario

Kai Putinas rašė romaną „Altorių šešėly“

Atsiminimų nuotrupos apie autorių, jo tėviškę, paklydimus ir sugrįžimą

IGNAS MEDZIUKAS

Kai buvau dar vaikas, mano tėvas laikydavo gražius arklius, kuriuos jis vasaros metu pasikinkęs į bričką mėgdavo važinėti į kaimynines parapijas, kai tenai vykdavo atleidai. Visur turėjo daug giminių, kuriuos po pamaldų aplankydavo, pasikalbėdavo, pasivaišindavo. Važiudavome ir į Gudelių, kai liepos mėnesį tenai būdavo Švenčiausios Mergelės Marijos Škaplierinės atleidai.

Makrickų kaime gyveno mano senelio brolis Tomas. Tai buvo labai įdomus žmogus: kur tik važiuodavo, vis dainuodavo. Kai tik senelis išgirdavo jį bedainuojantį atvažiuojant, sakydavo „Jau Tamukas atvažiuoja“. Bet man dabar atrodo, jis dainuodavo ne todėl, kad buvo labai linksmas, bet kad išsiblaškytų nuo slegiančių jo širdį minčių. Pirmajam pasauliniam karui prasidėjus, buvo mobilizuotas į caro kariuomenę jo vyriausias sūnus Vincas, kurio jis karui pasibaigus laukė sugrįžtančio, bet niekad nesulaukė.

Mykolaičių sodyba

Prisimenu, kai važiuojant pro Pilotiškių kaime buvusią gražią Mykolaičių sodybą, mano tėvas pasakojo, kad iš šių namų yra išėjęs labai mokytas kunigėlis. Bet praėjo keletas metų, kai aš tik kunigėlį pirmą kartą pamaciau. Tai buvo galbūt 1924 m. Mokiau si gimnazijoje Prienuose. Gyvenau „amerikono“ Šiškaus namuose. Gretimame Maceinaičių (prof. A. Maceinos tetų) name gyveno Magdūtė Mykolaitytė su savo drauge Ališauskaitė, taip pat iš Gudelių apylinkės. Kun. V. Mykolaitis atvažiuodavo aplankyti savo sesers Magdūtės. Jis tada atrodė dar labai jaunas skaitaveidis. Dėvėjo ne sutaną, kaip buvome tada praprātę matyti kunigus, bet civilius drabužius, tik su balta apykakle, kaip buvo įprasta matyti kunigus, atvažiuojančius iš Amerikos.

Baigusi 4-rias klases Magdūtė Mykolaitytė išvyko pas brolių į Kauną, o jos draugė Ališauskaitė įstojo į mokytojų seminariją Marijampolėje. Tada mes persikėlėme į jų butą, nes jis buvo erdvesnis.

Kaune

Kai atvykau į Kauną studijuoti, prof. Vinco Mykolaičio vardas katalikiškoje visuomenėje buvo aukštai vertinamas. Jis buvo laikomas pavyzdžiu, kaip kunigas, kuris suderina savo luomo pareigas su kitais pasaulietinio pobūdžio įsipareigojimais. Tai buvo priešingybė tiems, kurie buvo nutraukę ryšius su Katalikų Bendrija: dr. Juozas Purickis, dalyvavau jo laidotuviuose 1934 m. Kauno evangelikų kapinėse; mano profesoriai — Vladas Jurgutis ir Izidorius Tamosaitis.

Vincas Mykolaitis ramiai profesoriavo Teologijos-filosofijos fakultete, buvo kūrybiškas, redagavo žurnalą „Židyns“. Dažnai jį tekdavo sukti gatvėje, universitete ar kur nors susirinkime. Jo studentu nebuvau, bet iš gimnazijos laikų gerai pažinojau jo seserį Magdūtę, studijavusią humanitarinius mokslus.

Studijos, abejonės ir posūkis

Iš dabar atrastų laiškų savo mokslo draugui I. Česaičiui sužinojome, kad jis reikė abejojimus dėl pašaukimo kunigystėn. Tačiau neturėdamas valios pasitraukti, pasiduoda likimui, priima kunigystės šventimus ir išvyksta į Petrapilio dvasinę akademiją. Vėliau, gavęs stipendiją, vyksta į Šveicarijos Friburgo universitetą, kuriame gauna filosofijos daktaro laipsnį, o Miuncheno universitete pasiruošia profesūrai.

1929 m., padedant prof. V. Krėvei-Mickevičiui, kun. V. Mykolaitis pereina profesoriauti į universiteto humanitarinį fakultetą, nes jautė, kad jame bręsta konfliktas, kuris turėjo iškilti viešumon. Artėdamas prie galutinio apsisprendimo, ima rašyti romaną „Altorių šešėly“, kuriame Liudo Vasario asmenyje galima atpažinti daug paties autoriaus asmens bruožų. Šį romaną jis pradėjo rašyti 1931 m., kai gavęs apmokamą atostogų buvo išvykęs į Prancūziją.

Rašytojas VINCAS MYKOLAITIS-PUTINAS 1965 m. darbo kabinete Vilniuje. Nuotr. A. Kunčiaus

1932 m. vasarą mes, dzūkai studentai, V. Mykolaitį sutikdavome Alytuje. Mano kraštiečiai Vacys Kavaliūnas savo prisiminimuose rašo, kad jis tenai tęsė „Altorių šešėly“ romaną. Šis romanas tada buvo didelė sensacija ir paruošė kelią jam pasitraukti iš kunigystės. 1935 m. atsisakęs kunigystės, nepaisydamas ekskomunikos, civilistiškai susituokė su stud. Emilija Kvedaraitė. Nebuvo tai labai didelė sensacija, nes kiti įvykiai viską nustelbė.

J. Gintautas (vysk. J. Staugaitis), norėdamas duoti atkirtį romanui „Altorių šešėly“, parašė veikalą „Tiesių keliu“. Jame pavaizdavo idealų jaunuolį, kuriam kunigystė buvo tikrasis idealas ir jokios kliūtys negalėjo pastoti kelio.

Sovietams okupavus Lietuvą ir įvedus savo tvarką, tokia V. Mykolaičio-Putino padėtis išėjo jam į naudą. Jis ne tik nebuvo išvežtas į Sibirą, bet net ir antroje okupacijoje paliktas profesorium Vilniaus universitete bei Lietuvos mokslų akademijoje. Tiesa, per antrąją okupaciją jis turėjo apgailėstauti dėl savo poezijos vokiečių okupacijos metais, pareikšdamas, kad buvęs suklaidintas ir atiduotų duoklę režimui. Universitete profesoriavo ir iš Amerikos.

Dviejų kvebekiečių veikalai Stratforde

ALFONSAS NAKAS

Pabaigai pasilikau liepos 25-tos vakarinį ir 26-tos dienių spektaklius. Pabaigai todėl, kad, kai šis rašinys skaitytųjį pasieks, jie jau bus dingę iš repertuaro.

„Les Belles Soeurs“

Ši įžymaus kvebekiečio rašytojo Michel Tremblay komedija išsiversta iš prancūzų kalbos. Stratforde statant, paliktas originalo pavadinimas, nes komedijos siužetas nieko bendro neturi su sesučių grožiu. Priešingai: į talką sukviestos seserys bei draugės pasirodė pavydžios ir gėbšios.

O talka nepaprastam reikalui. Pagrindinė veikėja Germaine Lauzon (ją pasigėrėtinai suvaidino Susan Wright) laimėjo milijoną dovaninių ženklų (gift stamps). Norėdama kuo greičiau panaudoti baldų bei naujų virtuvės daiktų įsigijimui, sutelkė 14 moterų ženklams į knygtes suklijuoti. Jau pačioje pradžioje tikra sesuo Rose Ouimet (Barbara Byrne) garsiai išreiškė pavydą. To neužteko. Beklijuodamos, ji ir visos kitos, mažiau pripildytų knygučių dėję ir laimėtojos dėžes, daugiau kišosi į savo renkinukus. Visą laiką vyko gyvi pokalbiai, apkalbos, susikirtimai, įsižeidinėjimai. Atskleista keletas gilesnių dramų.

Režisierė Marti Maraden, anksčiau pati Stratforde keletą sezonų vaidinusi, šiai komedijai sutelkė visas didži-

riavo, kol sveikata leido, o vėliau pasitraukė į pensiją. Vilniaus universitete buvo paminėta jo 70 metų sukaktis ir suteiktas jam „nusipelnusio liaudies kūrėjo“ vardas.

Prieš mirtį

Kaip mons. K. Žitkus „Katalikų pasaulyje“ (1989 m. 19 nr.) rašo, V. Mykolaitis-Putinas susitaikė su Bažnyčia, nors iš tikrųjų jis niekad nebuvo Bažnyčios priešų eilėse. 1966 m. gegužės 12 d. Mykolaitienės pakviestas mons. K. Žitkus, nuvykęs į jo butą Kaune Vaižganto gatvėje, atliko atitinkamą aktą pagal Romos ritualą, kuriuo Vincas Mykolaitis, Vilkaviškio vyskupijos kunigas, Apaštalo Sosto malone ir vietos ordinaro rūpesčiu, atpalaiduotas nuo visokių kunigystės saitų ir grąžinamas į civilinę būseną. Tuo pat metu buvo pagal ritualą atliktas atleidimas nuo cenzūrų bausmių.

Paskutiniuoju metu V. Mykolaitis buvo visiškai paliegęs. Gyveno Kačerginėje, netoli Kauno, kur turėjo vasarnamį. Mirė 1967 m. birželio 7 d., ištiktas širdies priepuolio. Jo kūnas buvo išvežtas į Vilnių ir pašarvotas Vilniaus universiteto Aktų salėje. Palaidotas Rasų kapinėse.

1944 m. Magdūtė Mykolaitytė pasitraukė į Vakarų. Gyveno Scheinfelde ir Regensburge lietuvių stovyklose, iš kur 1948 m. emigravo į Kanadą, o iš čia į Australiją. Ištekojo už mano kraštiečio teisininko Juozo Slavėno, mano pažįstamo iš studijų laikų universitete, leidininku Londone. Yra parašytas ir II atsiminimų tomas, bet turbūt ligi šiol tebėra rankraštyje. Dar atskira knygele išleido Putino laiškus, rašytus pokario laikais iš Lietuvos. Magdūtė Mykolaitytė-Slavėnienė mirė 1984 m. birželio 14 d. Sidnėjūje.

sias scenos žvaigždes, jų tarpe — Anne Wright, Patricia Collins, Pat Galloway, Janet Wright, Goldie Semple ir keletą man mažiau pažįstamų. Stratforde neseniai atsiradusių. Apie gerą vaidybą netenka nė kalbėti. Dėl kai kurių monologų, ypač Barbaros Byrne, kartais žiūrovo ausys linko... Bet tai ne jos, o dramaturgo prieskoniai.

Veikalas buvo suvaidintas Avon teatre. Šį kartą ir su labai tinkamu, realistišku, mažai kainuojančiu scenovaizdžiu, kurio pagrinde buvo virtuvė su varganais Antrojo pasaulinio karo įrengimais (užtat ir svajonės su ženklų milijonu naują viryklę, šaldytuvą ir dar daug ką įsigyti).

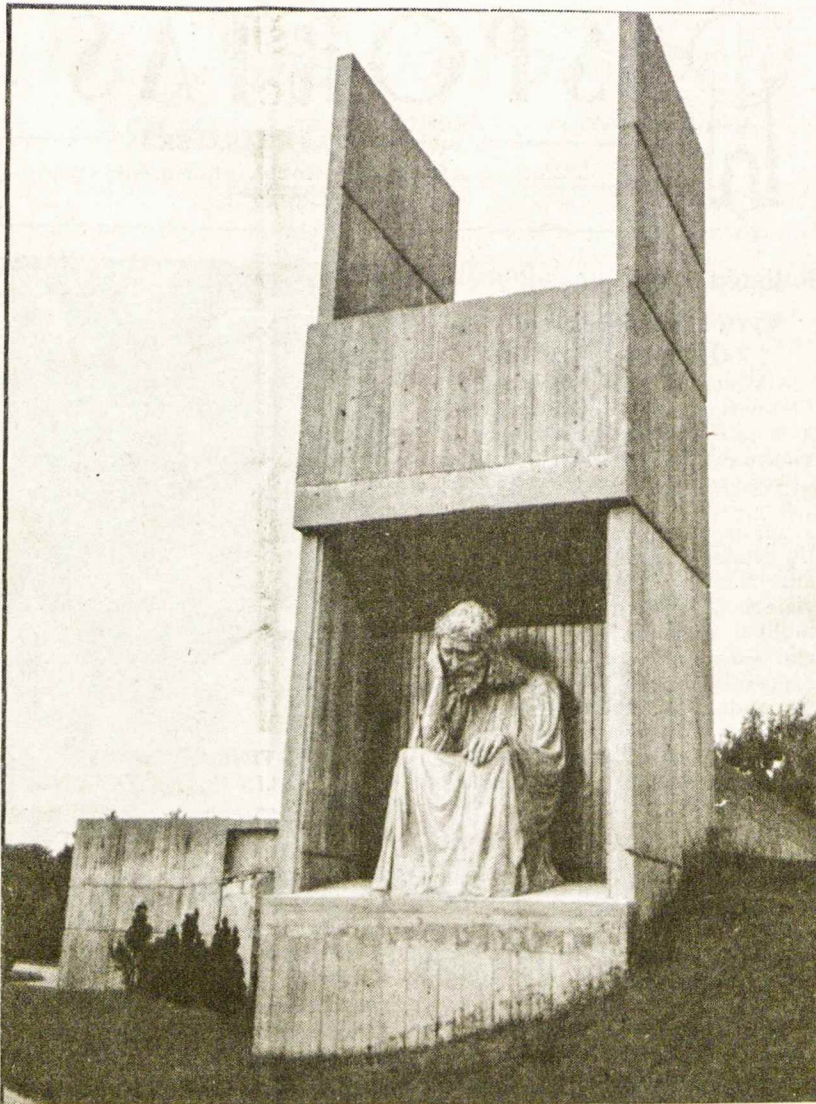
„Homeward Bound“

Irgi šiuolaikinio garsėjančio Kanados rašytojo Elliott Hayes veikalas, kurio pavadinimą galėčiau išversti į „Pakeliui į namus“ arba net trumpai „Namolei“. Suvaidintas Tom Patterson teatre.

Veikalas pavadintas modernia komedija. Moderni? Taip! Bet komedija? Keturių asmenų šeima. Tėvas advokatas-pensininkas serga nepagydoma liga. Duklė išsikrūsti, bet laukia kūdikio iš nežinomo vyro. Sūnus homoseksualas, o jo meilužis laikomas žentu. Grįžtant prie tėvo, tai jis, laikraščio kryžiaženklio bespręsdamas, su žmona (šeimos motina) nuolat diskutuoja, koku būdu patogiau jam nusižudyti ir ar

Stratforde vaidinto veikalo „Les belles soeurs“ aktorės: Barbara Byrne — Rose, Patricia Collins — Lisette, Anne Wright — Gabrielle

Šv. Jono lietuvių kapinių koplyčios įduboje (Mississaugoje) naujai įrengtas RŪPINTOJELIS. Jo autorius ir darbo atlikėjas — kun. JONAS STASKUS, Lietuvo kankinių parapijos klebonas

„Logos“ ir „Santara“

Du Lietuvos žurnalai, tiesiantys rankas ir išeivijai

Šiuo metu Lietuvoje leidžiamas ne tik daug laikraščių, bet ir žurnalų, skirtų kultūriniam, moksliniam, meno bei literatūros klausimams. Kai kurie jų pasiekia ir išeiviją. Iš jų išsiskiria ypač „Logos“ ir „Santara“.

Pirmasis yra atgaivintas, nepriklausomoje Lietuvoje redaguotas prof. Prano Dovydaičio filosofijos žurnalas, skirtas moksliniams reikalsams. Dabartinis „Logos“ jau kitoks — taikomas platesnei visuomenei ir apima tik religijos filosofiją bei religinį meną, nors, kaip matyti iš straipsnių, nevengia socialinių klausimų ir kitų gyvenimo sričių. Būdinga tai, kad jame bendradarbiauja ir išeivijos mastytojai — Juozas Girnius, Antanas Paškus, Kęstutis Trimakas, Vytautas Kazlauskas, Povilas Reklaitis. Štai tikslesnės žinios apie pirmąjį numerį.

„Logos“, 1990, nr. 1. Tai Lietuvoje leidžiamas keturis kartus per metus religijos filosofijos ir religinio meno žurnalas, globojamas St. Šalkausko fondo, Kasiadatorių vyskupijos ir kt. Redaktorė D. M. Stančienė rašo: „Lietuvos grįžimas į Europą — tai grįžimas į krikščioniškąją Vakarų tradiciją. Krikščioniškos vertybės bei pažiuos yra lietuviškos tautinės sąmonės dalis, todėl, tęsdamas Lietuvos Respublikos tradicijas, žurnalas „Logos“

tėjančios skausmingos agonijos išvengt.

Ir šio veikalo režisierė Marti Maraden. Ir čia visi šeši aktoriai iš pačių iškiliausių: Barbara Byrne vaidina motiną Bonnie Beacham, Douglas Raim — tėvą Glen Beacham. Tekstai, tekstai! Žodžiai, žodžiai! Kai kuriuos užrašant, mašinėlė užkaistų iki raudonumo... Viešai apie veiksmus miegamuosiuose. Ne tik apie normalius, bet ir apie iškrypėliškus. Ir daugiausia tų sakinį tenka išreikti motinai.

Beje, advokatas Glen Beacham numiršta kėdėje, galvosūkį bespręsdamas žmonos ir vaikų akivaizdoje. Pamačiusi, kas atsitiko, Bonnie Beacham prima užbaigia ilgesnį monologą, tuomet suklinka ir „komedija“ baigiasi.

Trisdešimt devintas Stratfordo festivalio sezonas man baigėsi su *Dvyliktosios nakties* spektakliu, kurį apžvelgiau trečiame reportaže. Visos penkios išvykos dienos buvo saulėtos, bet nekarštos, o naktimis švietė priešpilis ir pilnas mėnulis. Šitaip Stratforde užbaigia man sukaktvinį, be jokios pertraukos 25-tą lankytą sezoną.

Kai šis rašinys rašomas, 39-sis sezonas dar tik įpusėjęs, o mano rankose jau 40-jo sezono programa. Bet savo skaitytojams ją paskelbsiu tik kito pavasario pradžioje.

žadins dvasinį atsinaujinimą ir puoselės glaudesnį jungtį su Vakarų Europos kultūra. Žurnale spausdinsime originalius teologų, filosofų, kultūrologų straipsnius, Vatikanu dokumentus ir jų komentarus, filosofijos darbų vertimus, eilėraščių religijos tema, kalbėsime apie bažnyčios meną, pateiksime religinio gyvenimo kroniką“.

Šio nr. turinyje: Miklos Veto „Šiuolaikinės religijos filosofijos klausimu“, Antano Paškaus „Ateistinė krikščionybė“, G. Valente „Malda — gili tuštuma“, popiežiaus Jono-Pauliaus II naujoji enciklika „Rūpestis socialinėmis problemomis“, vertimas į lietuvių kalbą su J. Majkos ir mons. Vyt. Kazlausko komentarais, J. Maritain „Protu ir tikėjimu“, N. Berdiajev „Komunizmas ir krikščionybė“, K. Trimako „Palaiminimai“, Alg. Uždavinio „Dvasinė amato samprata ir šventoji žinią krikščionybėje“, P. Reklaitis „Šv. Kazimiero paveiklo Viduklės bažnyčioje ikonografinė kilmė“, V. Zuko ir Giotto di Bondone tapybos pavyzdžiai bei darbai iš religinio meno trečiosios parodos.

„Logos“ žurnalą galima užsisakyti: D. M. Stančienė, Viršuliškių 71-60, 232056 Vilnius, Lithuania, arba Prel. Alg. Bartkiaus, Pontificio Collegio Lituanico, V. Casalmoferrato, 20, 00182 Roma, Italia.

„Santara“ būdinga savo paskirtimi: „Kultūros žurnalas Lietuvai ir išeivijai“. Neteko matyti pirmųjų numerių. Mus pasiekė betgi ketvirtasis — „1990 vasara“. Iš viršelio byloja poetas a.a. Vytautas Mačernis. Išeivijos istorikė dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė savo straipsniu kviečia skaitytoją skirti „Daugiau dėmesio ir pagarbos Lietuvos istorijai“. Kaunietis kun. Ričardas Mikutavičius pateikia poemų fragmentą... „Žuties, bet ir atgimimo pradžia“.

Vyr. red. Romualdas Norkus straipsnyje „Šaknys“ reportažiniu stiliumi aktualiai paličia tautybės klausimą, susietą su gimimais išeivijoje. Išeivis Jonas Mekas perteikia savo pergyvenimus iš lankymosi Lietuvoje. Išeivijos filosofas Juozas Girnius mąsto apie „Ryšį su tauta, palikus kraštą“. Leonas Peleckis pasakoja savo susitikimus su išeiviais Čikagoje. Pagarbiai prisimenami išeivijos kūrėjininkai — satyrikas Antanas Gustaitis, kelių knygų autorius Bronius Kviklys, dailininkas Jokūbas Dagys, muzikas-solistas Vacys Verikaitis. Visa eilė aktualių liutuanistinių straipsnių, artimų išeivijos tautiečių.

„Santara“ pasirodo dukart per metus. Leidėjas — Lietuvos kultūros fondas ir poligrafijos įmonė „Spindulys“. Adresas: „Santara“, Lydos 4, 23300 Kaunas, Lithuania. Pr. G.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

„Vilties“ draugija, Klivlande leidžianti tautinės minties „Dirvos“ savaitraštį, tebeieško naujo redaktoriaus pensijon išėjusiam vyr. red. Vytautui Gedgaudui pakeisti. Šį kartą „Viltis“ su valdybos pirm. dr. Vytautu Mauručiu iš Lietuvos pasikvietė Klivlandan birželio 17 d. atvykusį žurnalistą Vitalį Zaikauską, dirbusį „Vilniaus laikraštyje“. Trijų mėnesių viza jam sudaro progą susipažinti su išeivijos lietuvių spauda ir darbu „Dirvoje“, kurią dabar laikinai redaguoja jau prie aštuoniadesimtmečio sukakties priartėjęs Balys Gaidžiūnas.

Pasaulio lietuvių dainų šventę 1994 m. vasarą Vilniuje, skirtą Lietuvos dainų švenčių septyniadesimtmečiui, žadėjo surengti kultūros ir švietimo ministerija su Lietuvos dainų švenčių taryba. Rengėjai netgi buvo paskelbę tos sukaktuvinės šventės scenarijus konkursą, kurin buvo kviečiami įsijungti ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje gyvenantys lietuvių kultūros bei švietimo darbuotojai — pavieniai asmenys ar jų grupės. Šventės scenarijui reikėjo pasiūlyti jos simbolius, vietą ir laiką, repertuaro planus ir temas, renginių eigą, režisūrinius akcentus. Informaciją turėjo teikti Lietuvos kultūros centras tel. 61-11-90. Mašinėlė parašyta, slapyvardžiu pasirašytą scenarijų, pavardę ir vardą pridėjus užklijuotame vokelyje, reikėjo pasiūti Dainų šventės biurui (232600 Vilnius, Barboros Radvilaitės 8) iki š. m. spalio 1 d. Šią datą, atrodo, teks pratęsti ir rubliais pažadėtas keturias premijas pakeisti nepriklausomos Lietuvos litais.

Istoriniams bei kultūriniais santykiams skirtas lietuvių ir vokiečių suvažiavimas spalio 4-6 d. d. įvyks Annaberge prie Bonnos. Jį rengia Annabergo pilyje veikiantis lietuvių literatūros būrelis, „Anikės iš Taravos“ draugija ir VLB atstovai. Dalyvius iki rugsėjo 21 d. registruoja Arthur Hermann, C. M. von Weber Str. 14, 6919 Bummatal, Germany. Tel. 06223/40594. Vokiečių kalba įvyksiančiame suvažiavime pranešimus padarys: prof. dr. D. Willemit — „Medininkų vyskupija ir gamtos garbinimo religija prūsų lietuvių pasienyje“, prof. dr. A. Kelletat — „Lietuvių poetas Kristijonas Donelaitis“, dr. H. Stossun — „Lietuvos vokiečių istorija“, A. Hermann — „Vokiečių bėgimas nuo bado iš Rytprūsių į Lietuvą 1945-48 m.“ Jie visi gyvena Vokietijoje. Suvažiavimo programą papildys svečių iš Vilniaus pranešimai: dr. V. Bagdavičiaus — „Kultūrinis Vydūno veikla vokiečių ir lietuvių santykių kontekste“, prof. G. Blažienės — „Lietuviai vokiečių rašytojų kūrinuose“. Koncertinę lietuviškų dainų programą atliks Ingrida ir Regimantas Žitkauskai.

Malonia staigmena Čikagos lietuviams tapo „Margučio“ liepos 28 d. didžiojoje Jaunimo centro salėje surengtas Lietuvos operos soprano Sigutės Stonytės ir pianisto Jurgio Karnavičiaus koncertas. Jaunieji Lietuvos atstovai atvyko iš Vašingtono, kur sol. S. Stonytė dalyvavo pirmą kartą surengtame tarptautiniame Marian Anderson dainininkų konkurse, liepos 20 d. išsikovodama II premiją. Iš tikrųjų ji laimėjo šį konkursą, nes vertintojų komisija niekam nepaskyrė I premijos, matyt, negalėdama rasti jam tinkamos amerikietės. Konkursui iš 179 atsiųstų įrašų komisija pasirinko tik 46 dalyves. Tarp jų buvo ir antroji lietuvių sol. Jolanta Staneilytė. Jos abi pateko į baigminį geriausiųjų varžovių tuziną, bet konkurso laureate tapo sol. S. Stonytė, Joanos Kepenienės auklėtinė, baigusi Zenono Paulausko vadovaujamą Lietuvos konservatorijos solinio dainavimo katedrą. Sol. S. Stonytė lydėjo ir ją akompanavo jos vyras pianistas J. Karnavičius, jau anksčiau laimėjęs tarptautinį pianistų konkursą Oberline, Jungtinės Amerikos Valstybėse. Čikagiečiams „Margučio“ surengtame koncerte jis atliko R. Schumanno „Kreiserliana“ ir F. Liszto „Mefistofelio valsa“.

Sol. S. Stonytė atstovavo originalo kalbomis talentingai atliekamos S. Šimkaus, F. Bajoro, S. Barberio, A. Schoenbergo dainos, operų arijos iš W. A. Mozarto „Figaro vestuvių“, G. Verdžio „Trubadūro“, G. Pučinio „Manon Lescaut“, R. Wagnerio „Tannhauserio“, G. Charpentiero „Louisos“.

Zigmo Gaidamavičiaus-Gėlės (1894-1912) penkioliktoji premija už geriausią metinį poezijos debiutą balandžio 20 d. jo gimtuosiuose Naisiuose, Šiaulių rajone, buvo įteikta Sigitui Parulskui už eilėraščių rinkinį „Iš ilgesio visa tai“. Naisių muziejuje surengtoje literatūros popietėje eilėraščius skaitė pats laureatas, Šiaulių dramato teatro aktoriai, kalbėjo literatūros kritikas V. Gužauskas ir poetas V. Kukulas. Laureatų alėją papildė dar vienas pasodintas ažuoliukas. Popietės dalyviai apilankė anksti mirusio poeto Zigmo Gėlės kapą.

Nepriklausomybės siekusi Lietuva, minėdama didžiojo kunigaikščio Gedimino 650 mirties sukaktį, 1991 m. pavadino Gedimino metais. Jie buvo pradėti pavasarį jo atminimui Trakuose pasodinta ažuoliukų giraitė, koncertais ir minėjimais kitose Lietuvos vietovėse. Gedimino metus Lietuva užbaigs jau atgavusi nepriklausomybę. Į minėjimo planus yra įtraukta tarptautinė mokslinė konferencija „Gedimino laikų Lietuva ir jos kaimynai“. Jon jau pakviesta istorikų iš Vokietijos, Lenkijos, Rusijos ir Ukrainos. Specialus šios konferencijos skyrius nagrinės Vilniaus miesto istoriją iki XVI šimtmečio. Gediminui skirta šventė bus surengta ant Medvėgalio. Norima sutvarkyti visus su Gediminu susijusius istorinius paminklus, iš Vilniaus nutiesti pėsčiųjų kelią į Trakus. Lapkričio mėnesį žadama paskelbti konkurso Gedimino paminklų rezultatų ir pasirinkti vietą.

Lietuvos konservatorioje Vilniuje baigė aktorinio meistriškumo katedros XXXII-ji vienuolikos absolventų laida — A. Dembickaitė, J. Gaizauskas, J. Jakstas, E. Jaras, J. Kalvaitytė, R. Kazlas, D. Mintautaitė, V. Mockevičiūtė, D. Rudokaitė, R. Rudokas ir M. Sėjūnas. Jaunieji aktoriai yra kurso vadovės Dalius Tamulevičiūtės auklėtiniai. Su šia aktorijų laida bus įsteigtas Vaikų teatras. Tad su jais konservatorijoje dirbo ir dėstytoju pakviestas aktorius Algirdas Latėnas, vadovaujantis Vaikų teatrui. Dalis diplominiams spektakliams pasirinkti veikalų bus įjungta į Vaikų teatro repertuarą. XXXII-sios laidos absolventai birželio 25-29 d. Vilniaus „Lėlės“ teatre suvaidino: V. Goldingo „Musių valdovą“ inscenizaciją, J. Bžechvos „Tiškučio akademiją“, T. Williamso „Stiklinį žvėryną“, „Ištraukas“ ir F. Dostojevskio „Brolius Karamazovus“. Pirmieji du diplominiai spektakliai buvo skirti Vaikų teatrui. „Musių valdovą“ režisavo diplomantas J. Gaizauskas, o muziką sukūrė konservatorijos studentas G. Širvinskas. Diplomanto E. Jaro režisuotos „Tiškučio akademijos“ muzikine pagyda rūpinosi konservatorijos studentas S. Mykolaitis. Šių spektaklių scenovaidžius ir veikėjų drabužius pasigamino patys diplomantai. Tennessee Williams „Stiklinį žvėryną“, jo kitų veikalų „Ištraukas“ ir F. Dostojevskio „Brolius Karamazovus“ su diplomantais paruošė pati kurso vadovė rez. D. Tamulevičiūtė, steigiamo Vaikų teatro iniciatorė.

Piliakalnių išgarsintoje Kernavėje Joninių šventė buvo pradėta rengti prieš porą dešimtmečių. Jon įjungiamas ir jo piliakalniais susieta pagoniškoji Rasos šventė, taipgi vadinama Kupolinėmis. Siemietinį Joninių ir Kupolinių vakarą ant status Baltojo kalno surengė Kernavės kultūros namų meno vadovė Birutė Kairytė ir jų direktoriaus Jono Vasilausko vadovaujama etnografinė kaimiška kapela. Šventės įsijungė daug kernaviškių, aplinkinių kaimų ir miestelių gyventojų. Juos, pro vartus įeinančius aiškstėlėn, vandenį pamirkytomis gėlių puokštėmis šlakstė baltai apsirengusios mergaitės. Šventė buvo pradėta aukuro uždegimu, vainikų pynimu, merginų bandomu ant kupolės užmesti vainikėlių. Įsijungė tik jauniausios. Mat buvo skaičiuojami metimai, kol vainikėlis užsikabindavo ant kupolės, ir daroma išvada, kad tiek metų reikės laukti vestuvių. Tėms tant buvo uždegtas didžiulis laužas, sukosi šokančios poros, rateliai, skambėjo dainos, buvo sveikinami Jonai ir Jonės. Buvo planuota ir šventės dalyvių eisena su deglais žemesnės Neries pakrantėn paleisti vainikėlius. Jos teko atsisakyti kažkam pavogus paruoštus deglus. Liko tik iš šiaudų suktos Morės, piktosios dvasios, sudeginimas vidurnaktį ir paparčio žiedo ieškojimas. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 8 %	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 8 %	nuo 11 3/4 %
1 metų term. indėlius 8 %	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 8 1/4 %	nuo 11 3/4 %
3 metų term. indėlius 8 1/4 %	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-mėn. palūk. .. 8 1/4 %	Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-met. palūk. .. 9 %	1 metų 10 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk. .. 9 1/4 %	2 metų 10 1/2 %
3 metų GIC-met. palūk. .. 9 1/4 %	3 metų 10 3/4 %
RRSP, RRIF ir OHOSP ... 8 %	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 9 %	1, 2 ir 3 metų 9 3/4 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 9 1/4 %	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 9 1/4 %	<i>Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.</i>
Taupomąją sąskaitą 7 1/4 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7 1/2 %	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 5 1/4 %	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės. Pardavus paskolas pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 50 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai opsiuotai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• (VAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS
an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8 **232-9000**
res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Statistika krepšinio žaidynėse

Vyrų krepšinis IV-se PLS žaidynėse Lietuvoje

Aikštėse pasirodė 31 komanda: 20 Lietuvos atstovų, 6 užjūrio lietuvių komandos, o likęs penketukas priklausė Sibiro, Lenkijos, Latvijos bei Čekoslovakijos lietuviams.

Krepšinio varžybos pradėtos 8 po grupiais, vėliau varžytasi 8 pusfinalių grupėse, po to sekė finalinis susitikimas. Šių varžybų sistema leido visiems 7 kartus rungtyniauti. Pirmųjų 8 komandų statistika apytikriai nusako Lietuvos bei užjūrio krepšininčių pajėgumą. Lentelėje: komanda, laimėti žaidimai ir laimėti taškai:

1. Kauno "Atletas"	7:9 (694:456)
2. Vilniaus "Šviesa"	6:1 (584:473)
3. Panevėžio "Lietkabelis"	6:1 (672:429)
4. Šilutės "Šilutė"	5:2 (542:442)
5. Kauno "Lituania"	5:2 (592:489)
6. Kauno "Žalgiris"	3:3 (445:455)
7. Kauno "Drobė"	4:3 (536:453)
8. Detroito "Kovas"	2:5 (525:565)

Kauno "Atletas", tapęs žaidynių čempionu, sunkiai laimėjo prieš "Šviesą" ir "Šilutę" (84:82 ir 71:70). "Šviesa" vos nesuklupo prieš "Lietkabelį" (66:65), kuris baigmėje prieš "Šilutę" aiškia pasekme (76:60) užsipelė sau trečią vietą. Stipresniųjų grupėje dar ir Kauno "Lituania" ("Žalgiris" ir "Statyba" nežaidė), tačiau likusios žaidynių komandos nuo sumineto penketuko tolokai atsiliko.

Iškiliausi svečiai, tai stipriai pasirodė Detroito "Kovas", kuris pralaimėjo pirmą, ketvirtą ir penktą komandai tik 9 taškų vidurkiu. Linas Baleišis (torontiešis), "Kovo" puolėjas, su 168 taškais liko ketvirtuoju žaidynių metiku.

Likusios užjūrio lietuvių komandos Detroitui neprilygo. Niujorko LAK II komandai, pasisėkus patekti į antrąją pusfinalių aštuoniukę ir stipriai pralaimėjus šioje grupėje, teko 16-ta vieta. Žaidynės užbaigtos 1:6 santykiu. Į trečią pusfinalių aštuoniukę pateko likusios Amerikos komandos, taipogi ir Australija. Šioje grupėje pirmą vietą (žaidynėse 17) užsipelė Čikagos "Lituania". Tai antrąjį užjūrio lietuvių komanda, pastoviai sužaidusi (5:2). "Lituania" pralaimėjo antrai vietai tik 9 taškais, o 11-tai – 11 taškų skirtumu. B. Barry tapo pirmuoju tritaškio metiku žaidynėse (60 tšk.).

Toronto "Vyčiai" pastovumu nepasizymėjo. Pralaimėjimas 47 taškais prieš Kauno "Lituanią" tai palidij. Jonas Karpis tapo trečiuoju žaidynių metiku su 184 taškais. Užbaigta 4:3 pasekme ir gauta 18 vieta.

19-ta vieta teko Niujorko LAK pirmajai komandai (3:3) – viena pergale be žaidimo. 10-tai komandai pralaimėta tik 2 taškais, tačiau ŠALFAS-gos meisterio titulas lyg ir "prarastas", pralaimėjus Čikagos "Lituanią" 25 taškų skirtumu. G. Shimko (LAK) tapo 10-tu baudų metiku su 85%.

Kaukaze, "Itkolo" viešbutyje, slidininkai švenčia varžybų užbaigtuves. Pirmoje eilėje iš kairės MYKOLAS ŠILEIKA (Toronto) ir RAIMUNDAS DIČIUS (JAV), aukso medalių – slalome, didžiajame slalome ir dvikovėje – laimėtojai

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

TROYKA
PARCEL SERVICE
SIUNTINIAI UKRAINON, LIETUVON,
LATVIJON, ESTIJON, GUDIJON, MOLDAVIJON

- Garantuojamos žemiausios kainos siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimeame siuntinius iš jūsų namų (nemokamai, jei siuntinys daugiau negu 15 kg).
- Siunčiame vartotų ir naujų drabužių siuntas.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- (Kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti)

Mūsų adresas: 614 The Queensway, Toronto, Ont.
Tel. (416) 503-1601.

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. - 8 v.v.
Neapmokama automobiliams vieta prie raštinės.

ALGIS RUGIENIUS, Detroito "Kovo" žaidėjas, neišvengė nelaimės. Žaidžiant krepšinį jam lūžo koja, tačiau Medininkuose žuvusių laidotuvių žingsniavo su savo komanda nuo Sporto rūmų iki Antakalnio kapinių. Jis sakė: "Tai visai nesunku. Kad tik tiek Lietuvai reikėtų". Nuotr. G. Eidukonio

Australijos lietuviai (3:4) viena pergale be žaidimo, liko 21-moje vietoje. Čekoslovakijoje žaidžiančių lietuvių (5:2) liko 11-je vietoje. Reikšmingų pergalių jie nepasiekė. Aplamai, laimėjo stipresnės ir geriau pasiruošusios komandos. Sustiprėjo noras sekančiose žaidynėse geriau pasirodyti. Taip pat sustiprėjo noras vėl tėvynėje susitikti. J.K.B.

SVEIKINIMAS
Toronto miesto burmistras Arthur C. Eggleton pasiuntė Pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizatoriams tokio turinio sveikinimą:

"Toronto miesto vadovybės ir gyventojų vardu su dideliu malonumu perduodu linėjimus Kauno miesto burmistrui ir IV pasaulio lietuvių žaidynių komitetui kaip 1991 metų varžybų šeimininkams. Tokios sportinės varžybos sutvirtina draugystės ryšius tarp mūsų šalių, stiprina tarptautinio bendradarbiavimo dvasią. IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynės taps paveldydu, kokį svarbų vaidmenį gali suvaidinti miestai, siekiant vienas kitą tarpusavio supratimo, draugystės. Prašau priimti mano nuoširdžiausius ir geriausius linkėjimus sekmingoms ir atmintinoms IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms."

VERTA PRISIMINTI ...

(Pasakoja Vincas Ignaitis, buvęs ilgametis nepriklausomos Lietuvos dailiojo čiuožimo meisteris).

Žiemos sportas nepriklausomos Lietuvos laikais turėjo gana ribotą sąlygas šio sporto šakoms puoselėti. Slidininkai važiuodavo į Zarasų apylinkes, jų kalvas. Ten rasdavo geresnes sąlygas treniruotėms ir var-

žyboms. Ledo ritulininkai ir dailiojo čiuožimo mėgėjai priklausė grynai nuo gamtos, nors ir buvo ieškoma būdų tą reikalą spręsti teigiamai. Buvo galvojama apie dirbtinio ledo patalpas (buvo net vienas diplominis darbas parašytas, berods inž. Juodeikos?), bet dėl pinigų stokos jis negalėjo būti įvykdytas.

Dailiojo čiuožimo mėgėjai bandė išspręsti reikalą kitu būdu. Jie galvojo padaryti treniruotėms vasarines "pačiužas". Tai buvo 1938 metais. Inž. O. Tylius ir tuolaikinis dailiojo čiuožimo meisteris V. Ignaitis sugalvojo dviejų plokščių sujungtą pačiužą ir tarp tų plokščių įmontuoti ratukus. Aviacijos dirbtuvėse buvo padarytos dvi tokios "pačiužos", įmontuoti iš lektuvo paimti ratukai. "Pačiužas" pritvirtintos prie batų ir išmėgintos Fizikos chemijos instituto patalpose Aleksote. Grindinys buvo kokia tai raudona masė. Ji buvo gana kieta ir slidoka. Vazinėti buvo galima, nors ir keistai, neįprastai atrodė. Ar ratukai buvo per kieti, ar grindinys netinkamas, bet, pavazinęję kurį laiką ir pasidžiaugę savo išradimu, tas "pačiužas" palikom ramybėje, nes važinėti į Aleksotą buvo ir nepatogu, ir per brangu. Tam reikalui kitų patalpų nežinojom. O ant parketo negi važinėsi, jį gadinasi?

Kai dabar matome gatvėje ant asfalto ir specialioje salėje važinėjančiomis "pačiužomis", tai prisimena ir anie laikai, kai mes Lietuvoje, dar jauni būdami, sumontavom tokias "pačiužas" ir jas išmėginome. Būtime važinėję, būtime mėginę ir toliau, bet tuo laiku sąlygų nebuvo, nors sugebėjimų netrūko...

Ateitininkų žinios

Jaunučių registracija ir pirmasis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 15, po 10.15 val. ryto Mišų Prisikėlimo paraprijos klebonijos patalpose. Jaunučius globoja Ramūnė Jonaitienė tel. 239-3421. Vyresniuosius-jaunius – Gabija Petrauskienė.

Ateitininkų veiklos pradžia – sekmadienį, rugsėjo 22. Visų kuopų nariai organizuoti su vėlavomis dalyvaus 10.15 v.r. Mišiose Prisikėlimo šventovėje. Po Mišų jaunimas, tėveliai ir sendraugiai renkasi agepei Parodų salėje.

Penkiolika ateitininkų iš Toronto dalyvavo at-kų studijų dienoje, kurios vyko rugpjūčio 30-rugsėjo 2 d.d. Dainavos stovyklavietėje. O.G.

Skautų veikla

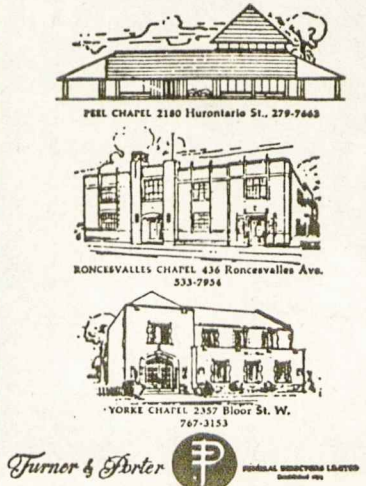
• Rugsėjo 5 d. "Rambyną" tunto ir tėvų komiteto posėdyje, po tūtininko v.s. F. Moeckaus pranešimo ir pateikto metinio darbo plano, buvo sudaryta tunto nauja vadija: DLK Vytauto vilkių draugininkas – ps. M. Rusinas tel. 848-0320, pavaduotoja ps. N. Simonavičienė tel. 239-7226, adjuntantas – v. sl. G. Batūra tel. 239-8986; DLK Mindaugo sk. draugininkas – ps. fil. M. Leknickas tel. 844-7000 ir skiltininkas ps. P. Dailys tel. 277-1117; Pritrysusių skautų draugininkas – ps. R. Kalandra tel. 621-2332, pavaduotojas sk. v.v. sl. M. Bijūnas tel. 621-1638; Skautų vyčių – v.v. sl. P. Petrauskas tel. 274-1477; Jūros skautų "Herkus Monte" laivo vadas ps. S. Namikas tel. 534-3763 ir bebrų ps. A. Stundžia tel. 247-5634; tūtininkas – v.s. F. Moeckas tel. 489-7735, pavaduotojas j.s. V. Keturakis, išdininkas s. V. Sendžikas tel. 233-4188. Nutar-ta visus tunto skautus registruoti. Registracijos mokestis – \$33. Metų veiklos pradžia – rugsėjo 30 d. Dėl neaiškumų skambinti draugininkams arba tūtininkui. M.

• Lietuviškas žodis vaikui yra kaip sekla dirvon, kuri su laiku prazysta gėlių žiedais

HALLING CONTRACTING (Estonian)

- Atnaujinimai – visų rūšių
 - Koklinių plytelių (tile) idėjimas
 - Vandentiekio vamzdžių taisymas
 - Dažymas
 - Vėdinimo įvedimas
 - Elektrinio šildymo taisymas
- Tel. 762-9190 Lic. E 1044

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA :	IMA :
8 % už 90 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 11.75%
8 % už 6 mėnesių term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
8 % už 1 m. term. indėlius	1 metų 10 %
8.25% už 2 m. term. indėlius	2 metų 10.25%
8.25% už 3 m. term. indėlius	3 metų 10.50%
8.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	(fixed rate)
9 % už 1 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuosimčiu
9.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų 9.75%
9.25% už 3 m. GIC invest. pažym.	(variable rate)
8 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.
9 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
9.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
9.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8 % už OHOSP (variable rate)	
7.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
7.50% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
5.75% už kasd. pal. čekių sąsk.	
5 % už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje.

AKTYVAI per 89 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionės čekiai (American Express, Thomas Cook master card cheques).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.- 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.- 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.- 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.
Alfonsas Garbenis, jn. savininkas
Namų įkainojimo skyrius
YORK SIMCOE APPRAISAL CORPORATION
1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linija):
416-773-3779 FAX 1-416-836-1029
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMŲ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai **535-2331** arba **537-2869**

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

- Patarnauja lietuvių kalba.
- Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus
geresnei savo atečiai

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79,
Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angėlė Šalvaitytė, B.A.,
pilkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121,
namų tel. (705) 429-6428.

AMBER GLOBUS LTD.
LATVIJOS PATARNAVIMAI
BALTIJOS RESPUBLIKOMS

- skubiai, pigiai pristatome įvairaus svorio siuntinius per 3 savaites – pristatome vertingą valiutą jūsų artimiesiems asmeniniu būdu (tik 10% už patarnavimą)
- parūpiname lėktuvų ar traukinių bilietus (Toronto-Vilnius-Toronto kaina nuo \$1000-\$1200)
- iškviestum į vizas
- bet kokių kelionių drauda (įskaitant ir Kanados lankytojams – tik \$1.00 (1 diena))

Smulkesnę informaciją teikia:
2300 Bloor St. W., 2-ras aukštas,
Toronto, Ontario M6S 1P2.
Tel. (416) 604-9750 arba (416) 604-9751.
FAX (416) 604-9748.

A+ EDITAI ULICKIENEI

mirus,

jos dukroms - LYDIJAI BALSIEI, ELENAI KERNIE-
NEI, IRENAI GEDRIENEI su šeimomis, kitiems giminėms
bei artimiesiems reiškiamė nuosirdžių užuojautą -

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba

A+ ONAI BAUMGARDIENEI

mirus,

sūnų LEO ir dukrą BENITĄ BEDARFIENĘ su šeimomis
bei visus artimuosius nuosirdžiai užuojautą -

Lina Einikienė

A+ KAZIMIERUI LEMBERTUI

mirus,

jo žmonai ZUZANAI, giminėms ir artimiesiems
reiškiu gilią užuojautą -

Stasė Girčienė

Raudonoji tvirtovė Amerikos pašonėje

Turistiniai vienos savaitės įspūdžiai iš dar besilaikančios komunizmo tvirtovės Kuboje

STASYS DALIUS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Su darbininku

Grižtam atgal prie tos pa-
krantės, kur turės atvažiuoti
mūsų autobusukas. Iš ten
galima grįžti ir miesto auto-
busu. Pakrantėje irgi stovi
kioskas, kur laisvai parduoti
nėjami šalti gėrimai, alus ir
ledai. Mums besėdint prie
kiosko, prieina rūkydamas
jaunas vyras, gal kokių 28 m.
amžiaus, ir pradeda kalbinti
vienu kitu angliškų žodžių,
kurių nedaug temokėjo.

Pasipasakoja, kad dirba sta-
liumi, bet dabar susižeidęs,
parodo aprištą ranką, gauda-
vęs apie penkis pezus dieną
atlyginimo. Tai nėra didelė
suma, nes cigarečių dėžutė
kainuoja 1,60 pezų. Aplamai,
Kuboje labai daug rūkančių
tiek vyrų, tiek moterų. Ir vyru-
kas, kad ir su nedideliu uždar-
biu, rūkė cigaretes ir dejavo,
kad vos gali išsiversti su savo
atlyginimu. Sirgdamas darbi-
ninkas, jei nedirba, jokios
kompensacijos negauna, nes
nėra draudos, todėl privers-
tas greičiau grįžti į darbą.

Pasėdėję ir pasikalbėję su
kubiečiu, grįžtam atgal į vieš-
butį miesto autobusu. Autobu-
so bilietai fantastiškai pigūs
— 10 santimų, o veža apie 10
km. Visa bėda, kad tie auto-
busai labai nereguliariai kur-
suoja. Sako kas valandą turi
eit, bet sekančią dieną ir po
dviejų valandų nesulaukėm
autobuso.

Dviračiai iš Lietuvos

Atrodo, ir čia žmonės krau-
tuvėse negauna pakankamai
reikalingų dalykų nusipirkti.
Šiandien matėme savo viešbu-
čio restorane, kai vyras, atsi-
nešęs prie kasos krepšį su ba-
tais, siūlė vienam ir kitam pa-
tarnautojų ir vėliau, matyti
sulygus, moteris prie kasos pa-
ėmė porą sportinių batų.

Šiandien vakarienei į resto-
raną sugužėjo labai daug ku-
biečių. Naujai atvykę, visi la-
bai juodi negriškos išvaizdos
jauni vyrai ir moterys, garsiai
šūkaudami užėmė stalus.

Viešbutyje nėra užsiėmimų,
nes stovi beveik vienišas jū-
ros pakrantėje. Taip pat ir visi
kiti viešbutiai išmėtyti toli
nuo vienas kito. Užsiėmimų
nėra ir vakarais, išskyrus vie-
no vakaro šokius su dainų pro-
grama ir nežmoniškai triukš-
minga muzika.

Dienos metu atostogautojai
susipietę prie maudymosi ba-
seino: vieni maudosi, kiti mė-
to sviedinį arba gurkšnoja alų.
Yra dviračių ir motociklų. Jie
nuomojami. Gali valandą ir
kitą pavažinėti. Praktiškas
Jonas, apžiūrėjęs dviračius,
pasiūkė mane. Sako, žiūrėk,
tai iš Lietuvos Šiaulių fabri-
ko, žinoma, tik su rusiškais
ženklais. Už tai Lietuvos žmo-
nės dviračių negauna, jie at-
keliauja į Kubos salą.

Čia judėjimas visai nevaržo-
mas, jokios policijos ar kariuo-
menės aplink nematyti, nieks
nedraudžiama, gali eiti ar va-
žiuoti kur nori. Atrodo, jokių
suvaržymų turistams nėra. Bet
nėra ir kur važiuoti.

PADĖKA

A+ JONAS SUKAUSKAS

mirė 1991 m. liepos 24 d., palaidotas liepos 26 d.

Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuosirdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos klebo-
nui ir visiems kunigams už maldas koplyčioje bei ge-
dulines Mišias šventovėje.

Nuosirdi padėka Nijolei Benotienei už giedojimą
šventovėje ir karsto nešėjams. Ačiū už gėles ir visiems,
kurie užprašė Mišias už velionies sielą bei pareiškė
užuojautas.

Broliai - Augustinas, Antanas ir
sesuo Ona su šeimomis

Viešbutyje "International"

Nusibodus savojo viešbučio
aplinkoje, kitą dieną vėl va-
žiuojame į Varadero miestelį
iki "International" viešbučio.
Batistos laikais tai buvo cen-
trinis didžiausias viešbutis su
kazinu, kur daugybė amerikie-
čių suvažiuodavo. Viešbutis
didelis, turi per 100 kamba-
rių, gražias sales, papuoštas
statulomis, nors dabar kai ku-
rių statulų nosys aptrupėju-
sios, spalvos nublukusios. Ma-
tyt niekas nebepasirūpina jo-
mis.

Šio viešbučio priesalyje se-
nukas rankomis dėlioja tabako
lapus ir suka cigarus. Apsto-
tas žmonių, vikriai dirba ir,
susukęs naują cigarą, krauna
į dėžutes. Mikliai ir greit tą
darbą atlieka, net nepamatai
kaip padėliojęs keletą tabako
lapų pasukioja, paritineja ir
jau, žiūrėk, iš jo rankų išsiri-
ta cigaras. Suka cigarus įvai-
raus dydžio, kuriuos čia pat
pardavinėja. Mažų cigarų dė-
žutė 2 dol., o vienas storas il-
gas cigaras 8 dol. Turistai pa-
stovėję, pasižiūrėję perka tuos
cigarus.

"International" viešbutyje
yra krautuvė, žymiai didesnė,
turi daugiau prekių turistams,
bet kainos tik doleriais. Daug
čia sukrauta gėrimų, ypač ro-
mo, kurio kaina — tik 4-5 dol.
butelis.

Yra ir moterims drabužių,
kosmetikos, lėlių, medžio dir-
binių, įvairių suvenyrų. Čia
didesnis pasirinkimas, bet kai-
nos gan aukštos. Turi ir keletą
knygų anglų kalba apie Kubą,
bet brangios, nes nedidelė
knygutė kainuoja per 10 dol.
Krautuvėje sutinkam daug
kanadiečių, kurie atvykę į
Kubą jau nebe pirmą kartą,
nes daugeliui patinka šis pa-
plūdimys ir pigios pragyveni-
mo kainos.

Statybos be mašinų

Atgal grįžti į viešbutį nu-
sprendžiam autobusų, kurio
laukti nužingsniuojam į toli-
mesnę sustojimo vietą, kad
daugiau pamatytume vietinių
gyvenimo. Daug naujų statybų,
bet dirbama be mašinų, tik ret-
karčiais kai kur matyti aukšti
kranai. Šiaip viskas atliekama
rankomis, net ir cementas mai-
šomas ant žemės, medžiagos ir
viršų nešiojamos rankomis. O
jau dulkių, dulkių prie tų sta-
tybų — tiesiog debesys kildavo
nuo traktorių, vežančių žvyrą
ir smėlį.

Mums belaukiant autobuso,
antroje kelio pusėje kaip tik
vyko tokia statyba. Vyras su
kūjais skaldė akmenis į ma-
žesnius gabalus, kuriuos nau-
dojo kartu su cementu staty-
bai. Dirbo iki pusės išsiren-
gę, išprkaitavę, nes saulė tą
dieną gerokai kaitino. Darba-
vosi be pirštinių, plikomis ran-
komis daužydami ir rinkdami
tuos juodus vulkaninės kilmės
akmenis. Dideli akmenys luitai
lengvai, atrodo, po smūgio by-
rėdavo į mažesnius gabaliu-
kus. Už tokį akmens skaldymo
rankomis darbą gauna penkis
pezus per dieną. Taip sakė
vienas dirbančių, kuris sugra-
baliojo kelis angliškų žo-
džius. Tarp vietinių kubiečių
labai retai išgirdavai kal-
bant angliškai, todėl labai
sunku būdavo išsiaiškinti, jei
ką norėdavai sužinoti. Vieš-
butyje irgi nedaug tarnauto-
jų kalbėjo angliškai. Vienas
kitas mokėjo rusiškai pasi-
sveikinti, bet kalbėti daugiau
nesugebėdavo.

(Bus daugiau)

ŠYPSENOS

Atsakė

Mokytojas klausia mokinį:
— Pasakyk man kokio nors
keturkojo vardą.
— Kėdė, tamsta mokytojaui.

Pas gydytoją

— Jurguti, parodyk gydyto-
jui liežuvį.
— Nerodysiu! Vakar paro-
džiau savo dėdei, tai skaudžiai
kliuvo. Pažadėjau daugiau to
niekada nedaryti.

Nepatinka

Kalbasi du:
— Man kažkodėl nepatinka
naujas bazės viršininkas.
— O ką tu prieš jį turi?
— Aš nieko prieš jį neturiu.
— Na, o jis prieš tave?
— O jis prieš mane turi dvie-
jų aukštų vasarnamį.

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1991 metais!

Dar turime laisvų vietų skridimams į Lietuvą:
rugsėjo 13 iki rugsėjo 29 arba spalio 6
spalio 11 iki spalio 27.

Galime parūpinti
vizas ir viešbučius.

Maloniai kviečiame naudotis mūsų paslaugomis:

- * Užsakant keliones į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis
- * Gaunant vizas į Lietuvą
- * Sudarant išvykimus giminėms bei draugams iš Lietuvos
viešnagai į Kanadą
- * Išperkant bilietus giminėms iš Lietuvos į Kanadą
- * Išperkant draudimus visais atvejais
- * Užsakant pervežimą autobusu Montrealis-Torontas-Montrealis
- * Perduodant vaistus ir pinigus giminėms bei draugams Lietuvoje
- * Užsakant ekskursijas po Torontą ir jo apylinkes lietuvių kalba
(nuo gegužės 19 d.)
- * Siunčiant proginis sveikinimus į Lietuvą

Jei kas norėtų perduoti vaistus ar pinigus savo giminėms
Lietuvoje, prašome kreiptis [mūsų įstaigą] iki rugsėjo 10 d.

Smulkesnė informacija teikiama visais šiais klausimais
pirmadieniais-penktadieniais 9.30 v.r. - 5 v.p.p.
2100 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500, FAX (416) 763-6279

SIUNČIAME JŪSŲ ŠEIMOMS IR DRAUGAMS SIUNTINIUS Į

LIETUVĄ, ESTIJĄ, LATVIJĄ,
GUDIJĄ, UKRAINĄ, MOLDAVIJĄ,
LENINGRADĄ, MASKVĄ

NAUJA - UŽ TORONTO RIBŲ NEMOKAMAS
SIUNTIMO (STAIGOS TELEFONAS 1-800-661-0210. Siųskite
šiuo adresu: 63 Galaxy Blvd., Unit 7, Etobicoke, Ontario M9W 5P1

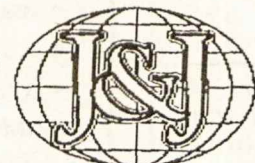
- Siunčiame naujų ar senų drabužių siuntinius, nemažesnius
5 kg arba 12 svarų. NĖRA MAKSIMUMO RIBOS.
- Standartinius, reguliariai pristatomus maisto ir vaistų siuntinius.
- Per 14 dienų, skubiai pristatomus maisto siuntinius.
- Greitai pristatome JAV dolerius - per 7 darbo dienas tiesiog
iš rankų į rankas jūsų nurodytam asmeniui.
- Reguliariai pristatome per 3-4 savaites (JAV dolerius ar rublius
tiesiog iš rankų į rankas).
- Besilankantiems Kanadoje duodame draudą ir
darome išvykimus.
- Pasiunčiame gėles.

TORVIL Ltd.

FORMER J&J CANADIAN-EUROPEAN EXPORT-IMPORT Co.

Head office: 63 Galaxy Blvd. unit 7
Etobicoke, Ontario M9W 5P1
Tel: (416) 798-3320 Fax: (416) 798-3321

404 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel: (416) 534-3860 Fax: (416) 533-4910

"TORVIL" Ltd.

FORMER J&J CANADIAN-EUROPEAN EXPORT-IMPORT Co.

HEAD OFFICE

63 Galaxy Blvd. unit 7, Etobicoke,
Ontario M9W 5P1
Tel: (416) 798-3320 Fax: (416) 798-3321

404 Roncesvalles Ave. Toronto, Ontario,
Canada M6R 2M9
Tel: (416) 534-3860 Fax: (416) 533-4910

PER 14 DIENŲ

STANDARTINIAI MAISTO SIUNTINIAI Į:

- LIETUVĄ
- ESTIJĄ
- LATVIJĄ
- UKRAINĄ
- GUDIJĄ
- MOLDAVIJĄ
- MASKVĄ
- LENINGRADĄ

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9

Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja turi savo praktiką

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus)

Telefonas: 530-1070

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Telefonai:

Bloor ir Jane gatvių kampas

įstaigos (416) 762-7393

Toronto, Ontario M6S 4W3

namų 233-0303

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Tel. 240-0594

Weston, Ontario M9N 1J2

(24 valandas)

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio

bylas ir testamentus

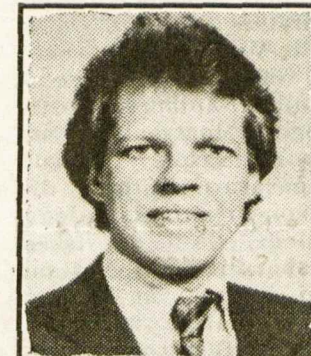
3425 Dundas St. W., Suite 200

Telefonas

prie Windermere Ave.

įstaigos (416) 763-3362

Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
viceprezidentas

Telefonai - (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

- Asmeniškai pataria apie "T-Bills",
"Canada Savings Bonds", RRSPs,
"Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai
arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

FAX 233-0285

Tel. 233-3334

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.

Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

TORONTONT

Anapilio žinios

— Lietuvos kankinių šventė — mūsų parapijos atšvaitai bus rugsėjo 29, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos — 3 v.p.p. Po jų bus procesija į kapines šventinimui Rūpintojėlio statulos. Vaisės — 5 v.p.p. Anapilio salėje. Bilietai platunami po pamaldų salėje.

— Pakrikštyti: Devon-Robertas, Bruce ir Astros (Senkutės) Holmes sūnus; Viktoras-Jonas, Ričardo ir Daivos (Piečiūtės) Lapų sūnus.

— Rugsėjo 8, sekmadienį, parapijos choros po vasaros atostogų jau giedoja per 11 v.r. Mišias. Choro valdyba kviečia ir naujus narius chorą įsijungti. Tuo reikalu prašome skambinti choro pirmininkui Rimui Paulioniui tel. 249-1305.

— Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo proga Wasagos Gerojo Ganytojo misijos salėje rugsėjo 11, trečiadienį, 3 v.p.p. rengiamas Džiaugsmo pobūvis. Programoje: KLB pirm. J. Kristolaičio žodis, A. Kusinsko ir A. Ulbino atliekama meninė dalis, šilta vakarienė. Bilieto kaina — \$8.

— Jaunučių choro nariai su savo mamytėmis kviečiami susirinkti rugsėjo 15, sekmadienį, į 9.30 v.r. Mišias.

— Naujai atvykusieji Kanadon lietuviai, kurie per mūsų parapiją pradėjo savo pasilinkimo Kanadoje bylas, gali gauti iš Kanados imigracijos įstaigų darbo leidimus, jei pristato darbdavių laiškus. Dėl paaiškinimų skambinkite klebonijon. Taipgi prašome paskambinti klebonijon visus, kurie gavo "landed immigrant" statusą, bet apie tai dar nepranešė.

— Susitokė Juozas Petravičius su Laima Zemaityte.

— Mišios, rugsėjo 15, sekmadienį 9.30 v.r. už a.a. Joną Tonkuną, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Mariją Korsakienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Ryšium su įvykiais Lietuvoje rugsėjo 15 d., 11.15 v.r., bus laikomos dėkingumo pamaldos šventovėje. Giedos parapijos choras.

— Gedulinės pamaldos už a.a. Idą Žalpienę, 71 m. amžiaus, įvyks pirmadienį, rugsėjo 9, 11 v.r. šventovėje.

— Parapijos tarybos posėdis — rugsėjo 11, trečiadienį, 7.30 v.v. parapijos salėje.

— Moterų draugijos susirinkimas rugsėjo 22 d. po pamaldų parapijos salėje. Kviečiamos moterys dalyvauti.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 330 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: V. K. Maleckai iš Perth, Vak. Australijos; J. E. Matulaičiai iš Los Angeles, Cal., JAV; A. J. Macdoniai iš Vilniaus; V. Chorožėjus iš Kauno. LN valdybos pirmininkas Rimas Strimaitis pasveikino susirinkusius su Lietuvos nepriklausomybės atgavimu ir pasidžiaugė, kad Lietuvių namai irgi prisidėjo prie šio kilnaus tikslo pasiekimo. Jis taip pat supažindino su Vilniaus teatro "Šėpos" aktorais ir svečiais.

— LN valdybos posėdis — rugsėjo 19, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— LN nariui, mylimam broliui, a.a. Albinui Statulevičiui š. m. rugsėjo 5 d. mirus, jo atminimui \$100 (JAV) Tautos fondui aukojo — Liucija Statulevičiūtė-Adamavičienė. Toronto Tautos fondo skryžius nuoširdžiai dėkoja.

Aukos slaugos namams

\$600 — M. Y. Tamošiūnai; \$300 — Artūras Misiūnas savo motinos a.a. Alvinos Markutienės atminimui; \$250 — Regina Strutienė, L. Strumilienė a.a. Algirdo Strumilos 2 metų mirties sukakties atminimui, J. Morkūnas. A.a. Editos Ulickienės atminimui: \$50 — J. V. Šimkus, M. G. Slavenienė iš Buffalo, NY; \$20 — J. P. Ivanauškas, V. G. Butkiai, G. Kocienė. A.a. O. Baumgard atminimui: \$150 — L. Baumgard; \$50 — V. Strimaitis; \$40 — E. Lorencienė; \$25 — A. Sukauskas, V. Uogintas. A.a. Sofijos Tauterienės atminimui: \$50 — B. Kazlauskienė; \$40 — LN moterų būrelis; \$30 — A. J. Zubrickai; \$20 — G. L. Leszozyński. A. a. Albino Statulevičiaus atminimui: \$50 — B. Abramaitienė; \$30 — J. E. Beneciai, E. Geldutis; \$20 — L. Balsienė, D. I. Januszewicz; D. S. Rukšas, Karl ir Gertruda, I. A. Žemačiai; \$15 — L. Mazur; \$10 — D. T. Renkauskai; \$5 — A. Artickonis. Iš visų statybos fonde yra \$628,868. Aukos priimanos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose. Galima ir tiesiogiai siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

"LEDAS" REFRIGERATION

Taisau — visų rūšių šaldytuvus; automobilių vėsinimo sistemas; skalbimo bei džiovinimo mašinas. Darbas garantuotas, prieinama kaina.

RAIMONDAS JARECKAS
tel. (416) 536-8390 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rev. William Gulas, OFM, pranciškonų generalinio vyresniojo paskirtas Sv. Kazimiero lietuvių provincijai vizitatoriumi, lankėsi Toronto vienuolyne. Jis taip pat lankys Hamiltoną ir St. Catharines, kur dirba lietuviai pranciškonai, vėliau — pranciškonus Lietuvoje, kurių dabar yra per 40.

— Pakrikštytas Nathan-Alexander, Janet (Stulginskaitės) ir Toby Narciso sūnus.

— Rugsėjo 3 d. palaidota a.a. Ona Baumgartienė, 93 m.; rugsėjo 7 d. palaidotas a.a. Albinas Statulevičius, 77 m.

— Rugsėjo 8, sekmadienį, kun. Ignas Mikalauskas, OFM, atšventė savo kunigystės auksinę sukaktį. Iškilmę surengė Londono lietuvių Šiluvos parapija, kurioje ilgai klebonavo.

— Parapijos biblioteka, kuriai vadovauja P. Jurėnas (talkina R. Žiogarys), jau veikia įprasta tvarka.

— Ateitininkų jaunųjų registracija ir pirmas susirinkimas — rugsėjo 15, sekmadienį, po 10.15 v. Mišių, klebonijos patalpose.

— Parapijos choro pirmą repeticiją — šį ketvirtadienį, rugsėjo 12, muzikos studijoje. Parapijos chorui vadovauja D. Viskontienė ir D. Radtke.

— Mišios rugsėjo 15, sekmadienį, 8.30 v.r. — už užmirusias veles, 9.20 v.r. — už a.a. Sofiją Gegužienę, 10.15 v.r. — už a.a. Vilijų Pajarską, Juozą Jukną, 11.30 v.r. — Padėkos intencija už Lietuvos laisvę.

— Toronto jaunimo ansamblis "Gintaras" po atostogų pradeda naują veiklos sezoną. Registracija — rugsėjo 26, ketvirtadienį, Prisikėlimo parapijos patalpose. Vaikai priimi nuo 8 metų amžiaus. Prašome visus šokėjus užsiregistruoti ir bent po vieną iš tėvų būtinai atvykti į posėdį. G.

— "Volungė" po sėkmingos viešnagės Lietuvoje praeitą penktadienį, rugsėjo 6, pradėjo repeticijas 1991/92 metų sezonui. Norintys įsijungti į chorą yra kviečiami teirautis pas muz. Daliją Skrinskaitę-Viskontienę (vakarais tel. 762-8098). Šio sezono išpareižuojami apima koncertinės kelionės į Montrealį rudenį ir Čikagą dienraščio "Draugo" renginį pavasarį. Toronte didesnieji koncertai įvyks Kalėdų proga gruodžio 15 d., "Tėviškės žiburių" spaudos baliu balandžio 25 d. ir kartu su Toronto jaunimo ansambliu "Gintaru" gegužės 24 d. Bendroms choro išlaidoms padengti "Volungės" choristai vėl kaip ir praeitais metais priims užsakymus kalėdinėms gėlėms ("poinsettia"), pradedant spalio 20 d. A.N.

— Pranešimas. Sporto klubas "Vytiš" ir KLB Toronto apylinkės valdyba šių metų rugsėjo 22, sekmadienį, 1-4 v.p.p. Toronto Lietuvių namų salėje "B" (3-me aukšte) rodytų keletą iš Lietuvos parsivežtų vaizdajuosčių: a) Lietuvos krašto apsaugos departamento klubui padovanotą juostą apie Lietuvos savanorių kariuomenės atkūrimo pirmuosius momentus, 1991 sausio 13 d. Medininkų bei kitas tragedijas; b) IV-jų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių atidarymo bei uždarymo iškilmes; c) asmeniškai nufilmuotus IV-jų PLS žaidynių atidarymo bei uždarymo iškilmių, krepšinio bei kitų sporto šakų varžybų momentus. Ta pačia proga bus pagerbti sporto darbuotojai, veteranai bei kiti sportuojančio jaunimo geradariai, įteikiant jiems iš Lietuvos atvežtus padėkos pažymėjimus bei kitas dovanas.

Sporto klubo "Vytiš" valdyba

— Toronto lietuvių sporto klubas "Vytiš" dėkoja visiems, padėjusiems mūsų sportininkams finansiskai ir sudariusiems palimybę daugiau ir gražiau atstovauti Kanados lietuviams tikrai puikiai surengtose IV-se Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse. Ypatingas aciu Kanados lietuvių bendruomenei, Prisikėlimo parapijai, "Paramos" ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvams.

Sporto klubas "Vytiš"

— St. Petersburg, Floridoje, Amerikos lietuvių klubui yra reikalingas choro vadovas. Dėl informacijų prašoma skambinti po 6 v.p.p. A. Gudonui, tel. 813-360-4388. Klubo sekretorė

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neuakštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Toronto rotušėje priėmimo metu 1991 m. rugpjūčio 26 d. Iš kairės: Vilniaus miesto tarybos narys KESTUTIS BAUSYS, Vilniaus meras dr. ARŪNAS ŠTARAS, ALDONA O'DONOHUE, Lietuvos konsulas inž. HARIS LAPAS, Toronto miesto valdybos narys TONY O'DONOHUE. Už jų — įvairių kraštų vėliavos, jų tarpe ir Lietuvos

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ,

PROGRAMOJE: 3 v.p.p. — padėkos MIŠIOS
4 v.p.p. — procesija į kapines ir šventinimas Rūpintojėlio statulos
5 v.p.p. — vaisės Anapilio salėje

Meninę programą atliks Toronto ansamblio "Gintaras" dainininkės ir instrumentalistai. Bilietai į vaisės platunami Anapilyje sekmadieniais arba kreiptis į V. Narušį, tel. 277-1128.

Maloniai kviečia visus dalyvauti — Anapilio parapijos taryba

įvyks 1991 m.
rugsėjo 29,
sekmadienį,
ANAPILYJE

Baltijos valstybės nepriklausomos

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bė, kad tie, kurie dalyvavo nacių ir komunistų nusikaltimuose nebus reabilituoti, nors būtų atlikę teismo bauses.

Lietuvos prokuroras patikrina kiekvieną KGB bylą. Jei nerandama įrodymų, buvę teismo sprendimai panaikinami. Du atvejai, kurie minimi "New York Times" dienraštyje, bus patikrinti, ar nebuvo padaryta klaidų.

Pradės pasitraukti kariuomenė

AFP pranešimu, Maskvoje pasiektas susitarimas, kad sovietų kariuomenės pradės pasitraukti iš Lietuvos dar šiais metais: pirmiausia vidaus reikalų ministerijos kareiviai, po to tie, kurie saugo kalėjimus.

Lietuvos generalinis prokuroras galės apklausti buvusį KGB viršininką V. Kriukovą ir apsaugos ministerį D. Jazovą, ieškančius nusikaltėlių, kurie vykdė smurtinius veiksmus Lietuvoje.

Sava valiuta

Ta pati agentūra praneša — Lietuvos centro banko valdytojas rugsėjo 4 d. pareiškė, kad Lietuva norėtų įsivesti savo valiutą, kurios vienetas būtų litas. Bet tam yra kliūčių. Svarbiausia — atsiskaitymas su buvusios Sov. Sąjungos respublikomis.

Amerikos ekonomistai taipogi galvoja, kad Baltijos respublikos padarytų didelę ekonominę klaidą, jei tuoj pat įsivestų savus pinigus. Kurį laiką geriausiai šioms respublikoms vartoti rublius kaip oficialią savo valiutą. Reikia palaukti, kas atsitiks su rubliu.

Pasak Lietuvos banko valdytojo, Lietuva buvo padėjusi Vakarų valstybėse apie 10 tonų aukso: 2.2 tonas Prancūzijoje, 3-4 tonas Britanijoje, 2 tonas JAV-se, 1.5 tonos Švedijoje, 1.2 tonos Šveicarijoje.

Rugsėjo 4 d. Britanijos ministris D. Hogg buvo susitikęs su prezidentu V. Landsbergiu Vilniuje. Jis pastarajam pareiškė, kad britai nori būti konstruktyvūs dėl aukso klausimo. Tačiau nepateikė konkrečių pasiūlymų. Jis patarė — V. Landsbergis turėtų į Londoną

ną pasiųsti šios srities žinovų delegaciją, kuri su Britanijos kompetentingais valdžios žmonėmis ir surastų abiem pusėm priimtina sprendimą.

Lietuvos bankas atlieka visas kaip centro banko funkcijas, išskyrus pinigų leidimą. Banko tikslas — taipogi įsijungti į tarptautinę banko sistemą ir finansų institucijas, įskaitant ir tarptautinį banką.

Sulaukė rabino

Reuterio agentūros pranešimu, po 50 metų Vilniaus žydai susilaukė rabino iš Anglijos Londono. Jis yra David Smith, 64 m. amžiaus, kurio senelis kilęs iš Lietuvos. Atvyko į Vilnių rugpjūčio 27 d. Žada važinėti iš Londono į Vilnių, čia pasilikdamas vienai savaitę per mėnesį.

Naujasis rabinas rūpinsis atgaivinti buvusį didžiulį žydų religijos ir kultūros centrą Vilniuje. Kadaise čia buvo 100 sinagogų. O dabar liko tik viena veikianti sinagoga. Šiuo metu Vilniuje gyvena 7000 žydų. Rabinas Smith planuoja steigti Vilniuje rabinų kolegiją ir šaukti žydų intelektualų konferenciją. Pasak jo, Lietuva galėtų būti tiltas tarp Rytų ir Vakarų.

Sov. Sąjungoje judaizmas buvo apieštas. Lietuvoje, pažymi vienas žydų veikėjų, buvo geriau negu kitose Sov. Sąjungos dalyse. Padėtis ypač pagerėjusi su Lietuvos tautiniu atgimimu. Vilniuje dabar veikia žydų mokykla ir yra leidžiamas laikraštis. J.A.

Ryšium su Kremliaus pripažinimu Lietuvos nepriklausomybės torontiškoje spaudoje, televizijoje ir radijas, praėjusią savaitę daug kalbėjo apie Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes. Radijas CFRB kalbėjo apie Lietuvos aukšą Britanijos banke, televizija rodė vaizdus — KGB rūmus, perduotus Lietuvos policijai, praeitųjų kovojusių lietuvių ir dabar besidžiaugiančius, besirūpinančius ateinančia žiema. Dienraščiai išspausdino žydų Wiesenthalio centro priekaištus Lietuvos valdžiai, esą ji realituoja karo nusikaltėlius — žydų naikintojus, pridėdami Lietuvos pareigūnų pareiškimus, kad taip nėra.

A. a. Petrutės Kundrotienės atminimui Herta ir Augustas Povilaiciiai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A. a. A. Tamošaitienei mirus, užjausdama vyrą ir kitus gimines, Viktorija Dauglavicienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$35.

A. a. Jaunučio Petro Dirko, mylimo sūnaus, atminimui mama Stefanija Vaitekūnienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A. a. Vytauto Kačinsko atminimui vietoje gėlių Ona ir Jurgis Petrūnai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A. a. Vinco Žemeko atminimui vietoje gėlių Onutė ir Leonas Radzevičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$50.

A. a. Broniaus Bijūno trejų metų mirties prisiminimui R. G. Stepaiciūnai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

"Šėpos" teatras iš Vilniaus, PLB kultūros komisijos rūpesčiu, rugsėjo 8 d. Toronto Prisikėlimo parapijos salėje suvaizdinti satyrinį lėlių spektaklį "Komunistinės nostalgijos" — pastatytą įvykių išgyvenimais Lietuvoje. Tai pirmas tautiečių kultūros pasirodymas iš nepriklausomos Lietuvos.

Prieš prasidedant spektakliui, Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė pakvietė režisierių Gintarą Varną, kuris apibūdino vaidinimo personažus ir padėkojo gausiai susirinkusiems žiūrovams.

Spektaklis įdėmiai buvo sekamas, ir jam pasibaigus, jo įvertinimui nesigailota entuziastingų plojimų. "Šėpos" teatro personalui, spektaklio rėmėjams — Lietuvių fondui, Prisikėlimo parapijos ir "Paramos" kredito kooperatyvams, Prisikėlimo parapijos vadovybei ir dalyviams nuoširdžiai padėkojo PLB kultūros komisijos pirm. Irena Lukoševičienė, primindama, kad "Šėpa" aplankys Kanados ir JAV-bių lietuvių vietoves. Režisierius G. Varnui prisiminimui buvo įteikta plakietė, o aktoriams apdovanoti gėlėmis. I. Lukoševičienė dar pristatė iš Otavos A. Eimantą ir V. Balsevičių, kurie padeda organizuoti ir kartu keliauja su teatro grupe. Išsamus spektaklio aprašymas — kitame "TŽ" numeryje. A.

"The Toronto Sun" 1991.IX.4 išspausdino St. Prakapo laišką: "Kadangi Baltijos valstybės tapo realiai nepriklausomomis, esame dėkingi Kanados vyriausybei už greitą jų pripažinimą. Bet labiausiai dėkingi esame dienraščiui "The Toronto Sun" už ilgametę paramą Baltijos valstybėms savo vedamaisiais bei kitais straipsniais apie mūsų tėvynių nepriklausomybę. "Sun" bendradarbis Bob MacDonald yra vertas Baltijos valstybių pilietybės už jo nuoširdžią paramą Baltijos tautoms, kovojančioms už savo nepriklausomybės atgavimą. Taip pat nuoširdi mūsų padėka rašytojams Eric Margolui ir Joe O'Donnell". Redakcijos prierašas: "Mes patys nebūtume galėję geriau pasakyti".

Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu patikimu. Iš anksto dėkingi —

"TŽ" leidėjai

MONTREALQUE

Baltiečių federacija rugpjūčio 30 d. surengė didelę motorkadą kaip padėkos manifestaciją Kanados vyriausybei už Baltijos valstybių nepriklausomybės pripažinimą. Motorkadoje dalyvavo apie 60 automobilių su Lietuvos, Latvijos, Estijos, Kanados ir Kvebeko vėliavomis. Du trečdaliai vėliavų buvo Lietuvos trispalvės. Gausūs stebėtojai gatvėse mojavė rankomis, sveikindami nepriklausomas Baltijos valstybes. Motorkada, važinėjusi Montrealio gatvėmis, nuvyko į Lachine, kur visi dalyviai susirinko Latvių namuose.

Ten pasake kalbą visų trijų Baltijos valstybių atstovai, pasirašė padėkos raštus Kanados ministeriui pirmininkui. Pasivažiinę šampanu, dalyviai sugiedojo savo tautų himnus. Šią motorkadą rodė televizija, apie ją kalbėjo radijas, rašė didžioji spauda.

Dėl pašto streiko sutrūko žinių perdavimas iš Montrealio. Kai ateis laiška, šiame skyriuje pasirodys gausi informacija apie Montrealio lietuvių gyvenimą. Montrealiečiai dėl to paties streiko jau dvi savaites negauna "Tėviškės žiburių". Kor.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai — Automobiliai — Prekyba — Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel.: 722-3545 Res.: 256-5355
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B.
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	8 1/2%	Taupymo — special.	5 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo — su gvy. dr.	5 %
1 metų	7 1/2%	Taupymo — kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	7 1/4%	Einamos sąsk.	3 1/2%
120 d. - 179 d.	7 %	RRIF — RRSP — term.	8 3/4%
60 d. - 119 d.	7 %	RRIF — RRSP — taup.	5 1/2%
30 d. - 59 d.	7 %		

IMA UŽ:

Nekilin. turto nuo 10 %, asmenines — nuo 11 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Pentadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa "Tėviškės žiburiams" aukojo \$30.

Dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė su sūnumi Gintaru šią vasarą viešėjo Lietuvoje, aplankė Kanados lietuvių globojamą buvusią rezistentę-kalinę Jadvygą Bieliauskienę, kuri rūpinasi buvusiais kalininiais ir sausio 13 d. sužeistaisiais. Liepos 20 d. dr. M.A. sustikto su būreliu parlamento gynybų Vilniaus "Caritas" patalpose. Ten ji perdavė Kanados lietuvių dovanas. Vaistus bei kitus reikmenis paliko J. Bieliauskienei, kad perduotų sužeistiesiems. Apdovanotas jaunimas tvirtino, kad ir vėl eiti ginti savo parlamento, jei reikėtų. V.V.

Kroatijos respublikos Toronte biuro pareigūnas D. Bezič savo vyriausybės ir Kanados kroatų bendruomenės vardu atsiuntė KLB valdybai sveikinių, pažymėdamas, kad Lietuvos parlamentas pirmasis pripažino Kroatijos nepriklausomybę. Kroatija buvo pirmoji, pripažinusi Lietuvos nepriklausomybę.

"The Toronto Star" 1991.IX.3 išspausdino savo korespondento Edward Lucas pranešimą iš Dotnuvos, kur darbuojasi vienuolis kapucinas kun. Stanislovas Dobrovolskis. Esą jis nepatenkintas prez. V. Landsbergio valdžia, įvedančia savo priespaudą, kurios jis prisibijo, nors būdamas Sibiro tremtyje nebijojęs KGB. Nežinia, ar korespondentas tiksliai perdavė to visuolio mintis. Iš kitų šaltinių yra žinoma, kad kun. St. D. yra rėmėjas "Ateities forumo", kuriame spiečiasi buvę kompartijos veikėjai. Tai darąs dėl to, kad noris remti "grytelninkus", t.y. varganus žmones. Bet, pasak kun. V. Aliulio, rašiusio "Gimtajame krašte", tie "grytelninkai" — "Ateities forumo" veikėjai, kaip dr. K. Prunskienė, A. Brazauskas ir kiti, turi net vilas ir kitokio turto. Kitaip tariant, kun. St. D. yra geras dvasios vadovas, labdaringas žmogus, bet politinėje srityje stokoja orientacijos.

HALLING ELECTRICAL (Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

IEŠKAU rusiškai kalbančios auklės vieneriems metams prižiūrėti vaiko, kuri sutiktų gyventi kartu. Geros sąlygos. Skambinti tel. 665-2913.

IEŠKOME ŪKININKO prižiūrėti 200 hektarų ūkį į rytus nuo Montrealio. Namas patogus gyventi su šeima. Skambinti tel. 1-514-933-6903 arba 1-514-538-3916 savaitgaliais.

IŠNUOMOJAMAS butas 3 kambarių vienam asmeniui, dirbančiam ar studentui. Baldų nėra. Skambinti tel. 656-6167 po 6 val. vakare.

IEŠKAU AUKLĖS pusantrų metų berniukui, kuri galėtų gyventi kartu. Skambinti tel. 731-5519, 96 Trafalgar Sq., Thornhill.

IŠNUOMOJAMAS atskiras butas — 2 kambariai ir virtuvė rūšyje su baldais vienam ar dviem asmenim, Bloor ir Chaver gatvių rajone Etobicoke. Skambinti tel. 239-7558.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDJ. Kambarys ir prausykla